

KESKI-POHJANMAAN
KOULUTUSYHTYMÄ
Mellersta Österbottens utbildningskoncern

TALOUSARVIO VUODELLE 2024 YHTYMÄSUUNNITELMA VUOSILLE 2024 – 2026

Johtoryhmä 4.10.2023
Johtajan ehdotus 6.10.2023
Yhtymähallitus 12.10.2023
Yhtymävaltuusto 26.10.2023

Sisällys

1. JOHDON KATSAUS SUUNNITELMAKAUDEN TAVOITTEISIIN	1
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	2
2.1 Työllisyyden ja suhdanteiden kehitys.....	2
2.2 Nuorisoikäluokan kehitys ja uusien opiskelijoiden nettovirta.....	3
2.3 Valtion ohjaustoimenpiteiden vaikutukset	5
2.4 Aluekehittäminen ja projektitoiminta	5
2.5 Koulutusyhteistyö ja kumppanuudet	7
2.6 Yhtymän jäsenkunnat	8
3. STRATEGIA, ORGANISAATIO JA YHTEISET TAVOITTEET 2023–2025	9
3.1 Strategia 2021-2025 ohjelma	9
3.2 Strategian väliarviointi ja toteuttaminen vuosina 2024–2026	11
3.3 Organisaatio	12
3.4 Opiskelijamäärän kehitys 2020–2025.....	13
3.5 Henkilöstötavoitteet ja henkilöstömäärän kehitys	13
3.6 Suunnitelmakauden yhteiset toimintapolitiikat	14
3.6.1 Johtaminen ja konsernitoiminta.....	14
3.6.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	14
3.6.3 Henkilöstön yhteistoiminta.....	15
3.6.4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	15
3.6.5 Turvallisuus ja vastuullisuus.....	17
3.6.6 Ympäristötavoitteet ja kestävä kehitys	17
4. TALOUSARVION 2024 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2024–2026 PERUSTELUT	19
4.1 Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet	19
4.2 Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 rakenne.....	21
4.3 Tuloslaskelma ja tunnusluvut	21
4.4 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut	23
4.5 Palvelualueiden tuloslaskelmat 2024 – 2026.....	24
4.6 Talousarviovuoden 2024 sitovat määrärahat ja perustelut	25
5. INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2024–2026	26
5.1 Toimitilat ja kiinteistöt	26
5.2 Irtaimen omaisuuden hankinta.....	26
5.3 Muut investoinnit.....	27
5.4 Käyttöomaisuuden poistolaskentaohjeet ja poistosuunnitelman noudattaminen (ok).....	27
5.5 Investoinnit vuosina 2024–2026.....	27
6. JÄSENKUNTIEN MAKSUSUOSUDET	28
7. TALOUSSUUNNITELMAN LIITTEET	29
7.1 Koulutusyhtymän mittarit	29
7.2 Tutkintotarjonta vuonna 2024.....	30
7.3 Yhdistelmä investoinneista vuosille 2024–2026	32
7.4 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.....	33

1. JOHDON KATSAUS SUUNNITELMAKAUDEN TAVOITTEISIIN

Suomen työllisyysaste on tällä hetkellä 78 % tasolla. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän alueella työllisyysaste on valtakunnan tasolla verraten korkeimpien alueiden tasolla. Elinkeinoelämän tilanne heijastuu nopeasti osaavan työvoiman tarpeeseen. Viime vuosina Kpedun toiminta-alueella vallitseva tilanne on ollut se, että osaavan työvoiman puute on rajoittanut työnantajien kasvua, vaikka olemme edelleen palaamassa koronan jälkeen kohti normaalia aikaa. Viime vuosina työpaikat ovat lisääntyneet erityisesti teollisuuden, palveluiden ja rakentamisen aloilla. Nyt syksyllä 2023 rakennusalan tilanne on heikentynyt nopeasti, mihin esimerkiksi julkisten ja yksityisten investointien vähentyminen vaikuttaa suoraan. Kokonaisuutena Suomen tasolla ennusteiden mukaan kulutus ja investoinnit tulevat olemaan alhaisella tasolla lähivuosina. Kpedun toiminta-alue on poikkeuksellisen myönteisessä tilanteessa, koska alueelle tulee kohdistumaan merkittäviä investointeja, mitkä lisäävät osaavan työvoiman tarvetta. Näistä lähtökohdista Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän toiminnalle on hyvät lähtökohdat vuosille 2024-26. Kpedun toiminnassa tulee korostumaan työvoimatarpeiden ennakointi ja koulutuspalvelujen tuottaminen niin, että koulutuksen ja työvoimantarpeen kohtaanto toteutuisi mahdollisimman hyvin.

Kpedu jatkaa kestävän kasvun strategian mukaisesti kasvuhakuista toiminnan vahvistamista ja uudistamista. Nykyisen kestävän kasvun strategian ajanmukaisuus varmistui nykyisen strategian väliarvioinnissa. Opiskelijamääriä on tietoisesti lisätty vuodesta 2022 alkaen, tavoitteena on saada ammatillisen koulutuksen alueellinen palvelutaso riittäväksi sekä saada korotusta valtionosuusrahoitukseen. Nämä tavoitteet ovat perusteltuja Kpedun toiminta-alueen positiivisen rakennemuutoksen tukemiseksi. Teollisuuden ja elinkeinoelämän investoinnit toteutuvat vaiheittain ja työvoiman tarve kasvaa lähivuosina. Koulutuspalveluiden vahvistaminen vaatii aikaa ja resursseja. Kpedulla on strateginen haaste saada valtiolta riittävä tuki koulutuspalveluiden resurssien kehittämiseen ja vahvistamiseen.

Kokonaisuutena Kpedun toiminta kehittyy positiivisesti. Yhteiskunnan rakenteet ja palvelut uudistuvat lähivuosina eri tavoin, erityisesti vuosien 2024-26 aikana. Hyvinvoinnin ja työllisyydenhoidon alueiden toiminta käynnistyy. Hyvinvointialueen kanssa hoidetaan erityisesti opiskelijahuollon tehtäviä sekä toteutetaan koulutusta osaavan henkilökunnan saamisen varmistamiseksi. Viime vuosina sosiaali- ja terveysalan perustutkinto (lähihoitaja) on ollut Kpedun suurin koulutusala opiskelija- ja tutkintomäärillä arvioituna. Työvoiman tarve tulee olemaan merkittävä tällä alalla jatkossakin. Työllisyydenhoidon vastuu siirtyy valtiolta kunnille TE-2024 uudistuksen myötä. Työllisyydenhoidon alalla osaamisen kehittämisen palvelut koordinoidaan työllisyysalueen kautta. Työvoimakoulutusten rahoitus ja opiskelijahankinta ovat hyvin keskeinen osa Kpedun toimintaa. Osallistumme aktiivisesti työllisyydenhoidon ja työvoimakoulutusta koskevien uudistusten valmisteluun ohjaus- ja koordinaatioryhmien toiminnan kautta.

Toiminnan ja talouden suunnittelussa Kpedun tavoitteena on saavuttaa 10 % kasvu rahoituksessa ja opiskelijamäärissä vuosien 2022-2026 kuluessa. Tämä tulisi saada valtionosuusrahoituksen kautta niin, että perustoiminta on toteutettavissa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Tämä tavoite tukee positiivisen rakennemuutoksen mukaista kehitystä ammatillisen koulutuksen palveluiden vahvistamisessa. Samanaikaisesti valtio joutuu säästämään yhteiskunnan eri toiminnoissa. On tärkeää tunnistaa ja rajata riskejä mitkä voivat muuttaa toimintaympäristöä ja elinkeinoelämän tilanteita nopeastikin. Strategisesti Kpedun tulee varautua erilaisiin skenaarioihin vuosien 2024-26 aikana. Positiivinen skenaario on, että toiminta-alueen kehitykseen saadaan lisärahoitusta sekä valtiolta että yrityksiltä, minkä avulla koulutuspalveluita voidaan vahvistaa. Toisaalta on mahdollista, että kasvunäkymät eivät toteudu odotetulla tavalla ja lisäksi koulutuksen voi kohdistua säästöjä ja leikkauksia. Erilaisiin kehityskulkuihin tulee varautua ennakkoinnin ja laaja-alaisen verkostoitumisen avulla. Talouden kokonaiskuva tulee säilymään haastavana lähitulevaisuudessa. Kpedu investoi merkittävästi tilojen uudistamiseen ja korjaamiseen. Kokonaisuutena tilamäärä on laskenut ja käyttämättömät kiinteistöt on myyty. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus antaa vakaan perustan. Kasvua tukeville toimenpiteille tarvitaan erityisiä toimia ja tiivistä yhteistyötä teollisuuden, Kpedun toiminta-alueen kaupunkien ja kuntien kanssa.

Perustehtävämme on tuottaa laadukasta ammatillista koulutusta. Koulutuksen laadunvarmistusta edistetään pedagogisen ohjelman ja jatkuvan parantamisen toimintamalleilla. Huomioimme erityisesti oppivelvollisten ja muiden toisen asteen tutkintoa vailla olevien tarpeen koulutukselle. Työikäiselle väestölle suunnataan jatkuvan oppimisen palveluita, joiden laajentamiseen on sekä tarvetta että myös monipuolisempia rahoitusmahdollisuuksia. Kpedun näkyvyyttä työelämälle tulee laajentaa lisäämällä viestintää ajankohtaisista asioista ja palveluista. Koulutustarjontaa pyritään uudistamaan työelämän tarpeiden mukaisesti myös englanninkielisen koulutuksen ja kv-taustaisten opiskelijoiden kotouttamisen ja työllistämisen lisäämiseksi.

Ari Maunuksela, yhtymäjohtaja

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

2.1 Työllisyyden ja suhdanteiden kehitys

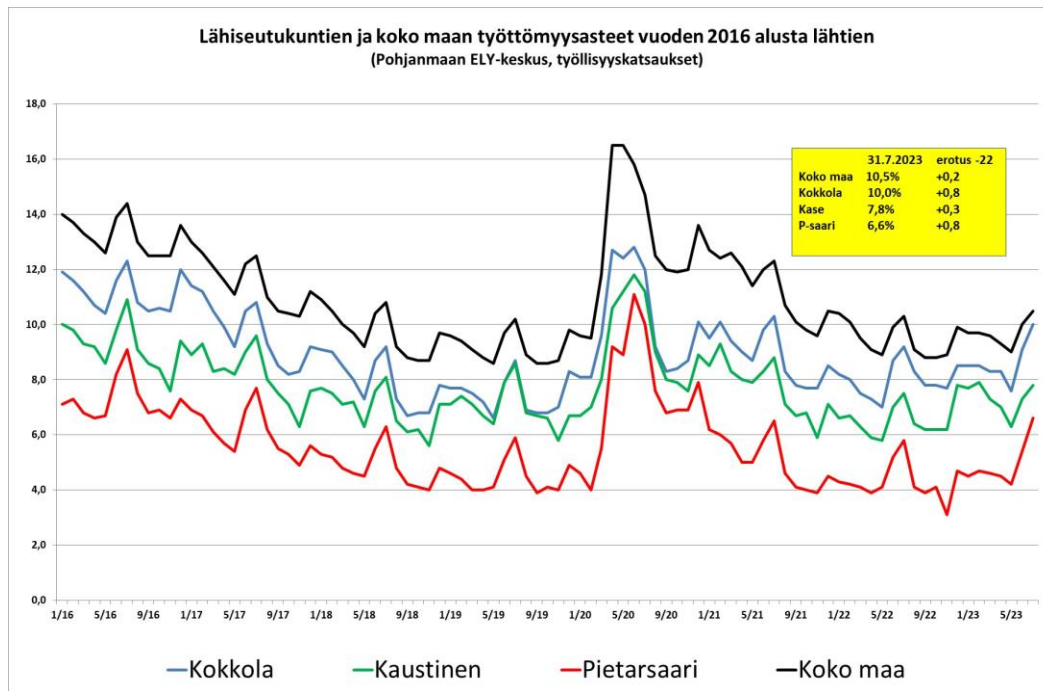
Venäjän Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyssodan kiihdyttämä maailmantalouden epävarmuus on heijastunut myös Keski-Pohjanmaan vientipainotteiseen elinkeinoelämään. Energian, kuljetusten ja raaka-aineiden kustannusten nousu sekä inflaation kiihtyminen ovat vaikeuttaneet yritystoimintaa useilla toimialoilla. Useiden eri suhdannebarometrien perusteella Kpedun toiminta-alueen elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat laskeneet jo jonkin aikaa, mutta tulevaisuudessa nähdään myös valonpilkahduksia. Erityisesti kaivos- ja prosessiteollisuudessa on valtavia kasvunäkymiä johtuen vihreän siirtymän aiheuttamasta kysynnän kasvusta. Vastaavasti rakennusosalalla on myös alueellamme juuri nyt kysymysmerkkejä, mutta tulevaisuudessa rakentamiseen on kasvavaa tarvetta, mikäli alueelle suunnitellut teollisuuden investoinnit toteutuvat. Turkkistarhauksen sekä turvetuotannon tulevaisuus on uhattuna ja voi olla, että aloilta syntyy uudelleenkorjauksen tarvetta. Kuluttajien luottamus tulevaisuuteen on myös ollut koetuksella. Korkeiden ja inflaation nousu on heikentänyt kotitalouksien taloutta ja ostovoimaa, vaikka sähkön hinta onkin viime aikoina laskenut ja palkat ovat nousseet. Suhdannetilannetta voidaan kokonaisuudessaan kuvata alueellamme varovaisen odottavaksi ja vuoden 2024 loppupuolella oltaisiin näkemässä käänös kohti parempaa.

Tilanteen tekee haastavaksi se, että osalla toimialoista ja yrityksistä on tässäkin suhdannetilanteessa vaikeuksia saada osaavaa työvoimaa. Teollisuusyritystemme erittäin suurien investointien työllisyysvaikutukset ovat jopa useita tuhansia uusia työpaikkoja nykyisten lisäksi. Keski-Pohjanmaan maakunnan työllisyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan kesäkuussa 2023 77,3%, mikä on huomattavasti koko maan keskiarvoa (75,1) korkeampi. Olemmekin tilanteessa, jossa alueen oma työvoima ja väestöpohja ei jatkossa enää riitä, eli tarvitsemme muualta muuttavia osaajia. Erityisesti tämä tarkoittaa työ- ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa ja sen aktiivista haltuunottoa yhdessä kuntien, kumppaneiden ja työnantajien kanssa. Tähän työhön antaa uusia mahdollisuuksia vuoden 2021 alussa käynnistynyt työllisyyden kuntakokeilu sekä Kpedun omat palvelut ja hankkeet maahanmuuttajien kouluttamisessa ja kotouttamisessa. Kaupakamarin huhtikuussa tekemän Business Panel -talousbarometrin mukaan 86% pohjalaismaakuntien yrityksistä pitää tärkeänä työperäisen maahanmuuton lisäämistä lähivuosina.

Työttömyysaste on alueellamme noussut vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna hieman, mutta lukemat ovat edelleen koko maan keskiarvon alapuolella. Pohjanmaan ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan työttömyysaste oli heinäkuun 2023 lopussa Kokkolan seutukunnassa 10,0% (9,2% vuosi sitten), Pietarsaaren seutukunnassa 6,6% (5,8) ja Kaustisen seutukunnassa 7,8% (7,5). Koko maan työttömyysaste oli heinäkuussa 10,5% (10,3). Näyttäisi siltä, että pitkään jatkunut työttömyysasteen laskusuunta olisi ainakin toistaiseksi päättynyt.

Nuorten työttömyysluvut ovat nousseet muuta väestöä hieman voimakkaammin. Heinäkuussa 2023 Keski-Pohjanmaan maakunnassa oli 427 alle 25-vuotiasta työttömänä, mikä on 50 enemmän (13,3 %) kuin vuonna 2022 samaan aikaan. Toimenpiteitä nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi on syytä jatkaa ja edelleen kehittää yhdessä työllisyyden kuntakokeilun, työhallinnon, kuntien, yhteistyökumppaneiden ja työnantajien kanssa, jotta luvut eivät lähtisi laskusuhdanteen johdosta hallitsemattomaan kasvuun.

Toimintaympäristössämme on myös muita ulkoisia muutostekijöitä. Ilmastonmuutos ja sen aiheuttama vihreä siirtymä tulevat muuttamaan maailmaa vääjäämättömästi ja myös Kpedun tulee ottaa tämä huomioon toiminnassaan. Näköpiirissä on haasteiden lisäksi myös paljon mahdollisuuksia mm. kaivos- ja akkuteollisuudessa, bio- ja kiertotaloudessa, uusissa energiaratkaisuissa, digitalisaatiossa, robotiikassa, rakentamisen uusissa ratkaisuissa, liikenteen vaihtoehtoisissa voimanlähteissä ja matkailussa. Nämä kaikki vaikuttavat tulevaisuuden työvoiman tarpeeseen ja työn tekemisen sisältöihin. Uusia ammatteja sekä osaamistarpeita tulee ja vanhoja katoaa kiihtyvällä tahdilla. Kpedun koulutus- ja kehittämispalveluilla tulee olemaan jatkosakin hyvin kysyntää. Hyvät kokemukset etätyöstä ja -opetuksesta voivat tuoda Kpedulle myös uusia mahdollisuuksia asiakkuuksissa, opetuksen ja palveluiden järjestämisessä, rekrytoinneissa sekä tilaratkaisuissa. Saavutettavuus (lentokenttä, juna-aikataulut, tieliikenneverkko, tietoverkot) on yritystemme ja myös Kpedun kannalta tärkeää.

Kuva 1. Lähiseutukuntien työttömyysasteet vuoden 2016 alusta lähtien (Lähde: Pohjanmaan ELY-keskus, työllisyyskatsaukset)

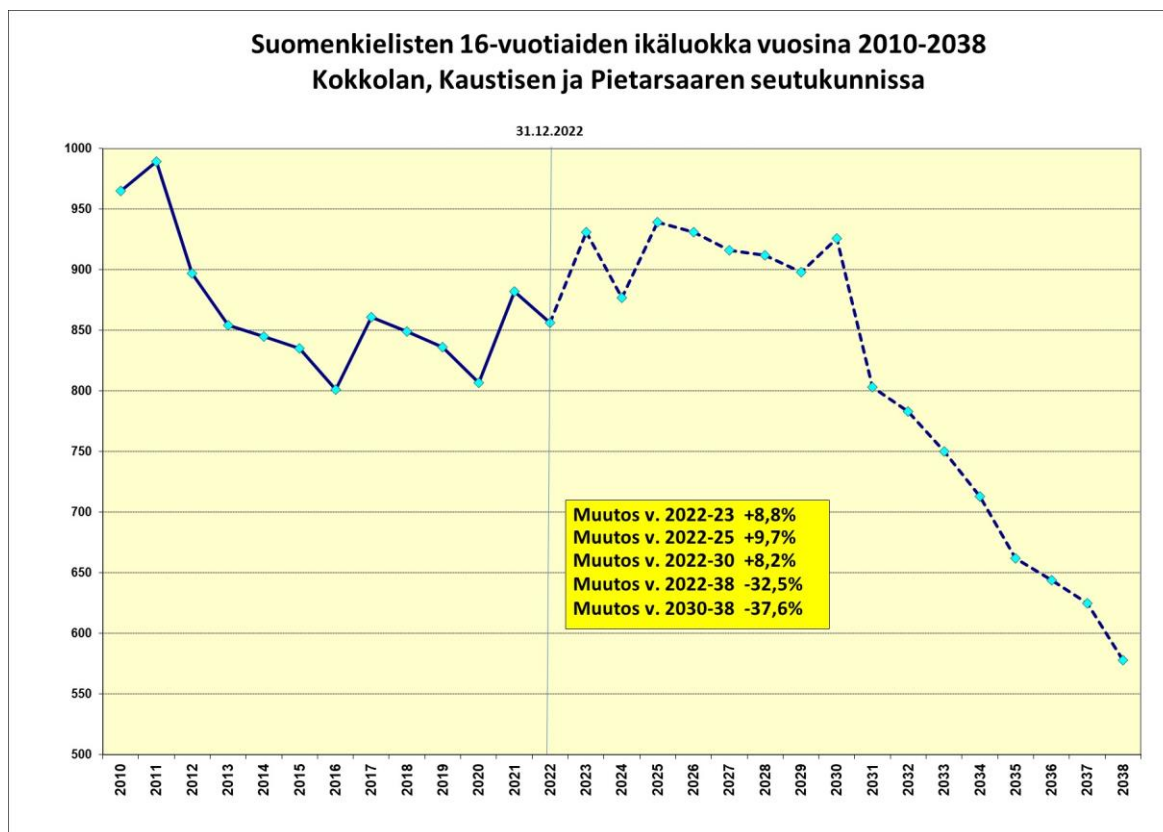
TE-palvelut 2024 -uudistus etenee ja TE-palvelut siirretään kuntien vastuulle. Järjestämisvastuu astuu voimaan 1.1.2025. Keski-Pohjanmaalle näyttäisi muodostuvan yksi maantieteellisesti yhtenäinen työllisyysalue, jonka vastuukuntana toimii Kokkolan kaupunki. Uuden työllisyysalueen muodostumista ja palveluiden rakentamista seurataan koulutusyhtymässä tiiviisti ja Kpedulla on edustaja työllisyysalueen valmistelua seuraavassa koordinaatioryhmässä. Uudistus on merkityksellinen Kpedulle ja Osovakoulutus Oy:lle, koska rahoittaja ja yhteistyötaho työttömien ohjaus- ja koulutuspalveluiden järjestämisessä muuttuu. Uudistuksen seuraamiseen ja valmisteluun on varattu Kpedussa resursseja vuodelle 2024. Tavoitteena on, että asiakkaille siirtyminen ei näkyisi palveluiden laadussa tai tarjonnan katkoksina.

2.2 Nuorisoikäluokan kehitys ja uusien opiskelijoiden nettovirta

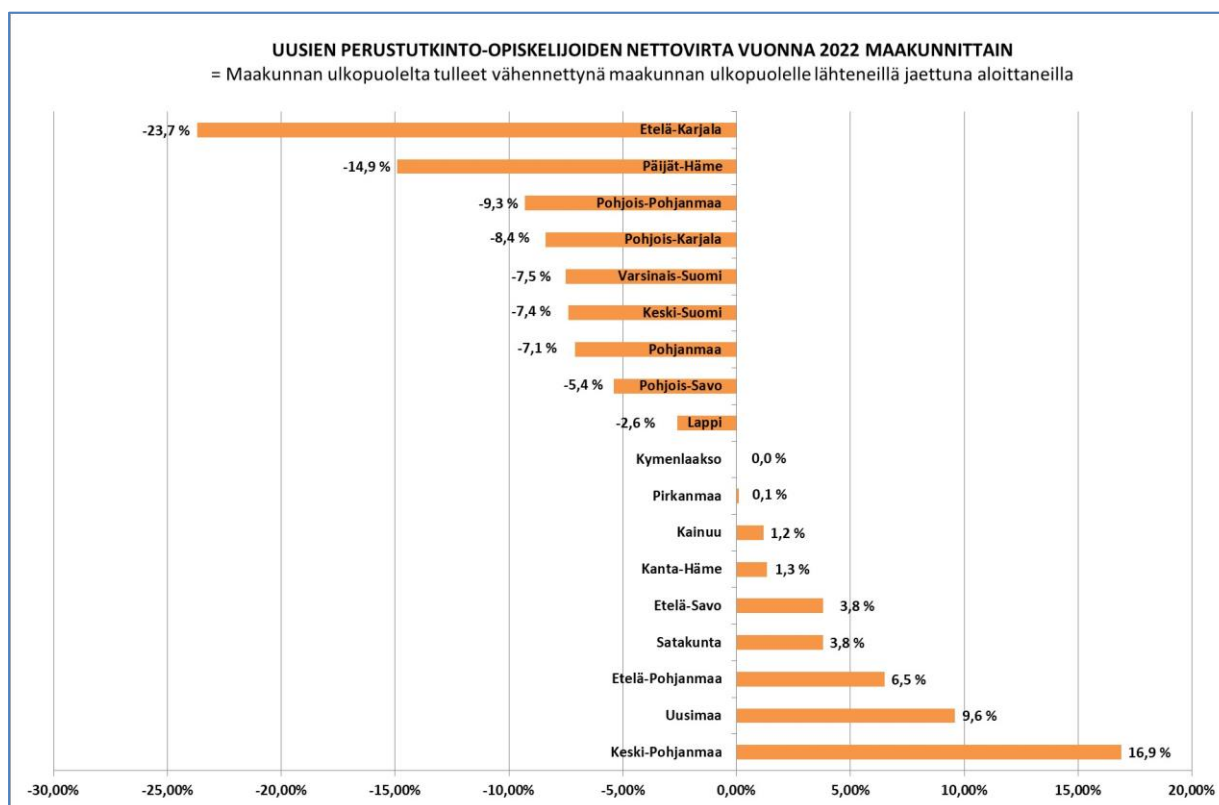
Vuoden 2022 lopussa 16-vuotiaiden määrä oli Kokkolan, Kaustisen ja Pietarsaaren seutukunnissa yhteensä 1538 henkeä, joista suomenkielisiä oli 856 (55,7 %). Suomenkielisten 16-vuotiaiden määrä tulee 2020-luvulla hieman kasvamaan, mutta sen jälkeen tapahtuu merkittävä pudotus (kuva 2).

Nuorten ikäluokkien romahtaminen 2030-luvulla tarkoittaa sitä, että painopiste opiskelija-asiakkaiden osalta alkaa tuolloin siirtymään yhä enemmän jatkuvan oppimisen ja työssä olevien kouluttamisen puolelle. Koulutusyhtymä vastaa toiminta-alueellaan yhdessä lukioden kanssa peruskoulunsa päättävien jatkopolusta toiselle asteelle. Koulutuspaikkoja kyetään oppivelvollisuuden laajentumisen astuttua voimaan tarjoamaan jatkossakin koko ikäluokalle.

Kpedun opiskelijat tulevat ydinmaakuntaa huomattavasti laajemmalla alueella. Kpedulla on jäsenkuntia Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien alueella, mikä on aika ajoin osoittautunut OKM:n erilaisissa koulutusmitoituksissa ongelmalliseksi. Näissä usein verrataan koulutuksen järjestäjien sijaintimaakunnan nuorten ikäluokkia ja aloituspaikkoja/aloitaneita keskenään. Tässä vertailussa Kpedulla on aina liian paljon koulutuspaikkoja, koska todellisuudessa toiminta-alue on huomattavasti ydinmaakuntaa laajempi. Kuvassa 3 on kuvattu v. 2022 ammatillisen peruskoulutuksen ”nettovirtaa” maakunnittain, eli maakunnan ulkopuolelta tulleiden ja maakunnasta muualle lähteneiden suhdetta, mikä on Keski-Pohjanmaalla aivan poikkeuksellinen. Kpedun osuus maakunnan ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosista on n. 96%, eli mukana on myös Kaustisen evankelisen opiston ja Keski-Pohjanmaan konservatorion lukemat.

Kuva 2. Suomenkielisten 16-vuotiaiden ikäluokka vuosina 2010–2038 Kokkolan, Kaustisen ja Pietarsaaren seutukunnissa (lähde: Tilastokeskus väestö ikäluokittain – vuosien 2010-22 lukemat toteutuneita, vuosien 2023-38 lukemat perustuvat 0-15 v. ikäluokkiin v. 2022 lopussa, muuttoliikkeen vaikutusta ei ole otettu huomioon)

Kuva 3. Uusien perustutkinto-opiskelijoiden nettovirta v. 2022 maakunnittain = maakunnan ulkopuolelta tulleet vähennettynä maakunnan ulkopuolelle lähteneillä jaettuna aloittaneilla (lähde: opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen)

2.3 Valtion ohjaustoimenpiteiden vaikutukset

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta tullaan uudistamaan vuosien 2024-26 aikana. Uuden hallitusohjelman mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee tavoitteellisia toimenpiteitä seuraavien päämäärien edistämiseksi: laadukkaan koulutuksen varmistaminen, riittävän opetuksen järjestäminen, työelämän tarpeisiin vastaaminen sekä aikuisten koulutustarpeisiin kohdistuvan jatkuvan oppimisen palveluiden suuntaaminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö korostaa näitä teemoja hallitusohjelman mukaisesti toisen asteen ammatillisen koulutuksen kehittämisessä. Lähitulevaisuudessa ammatillisen koulutuksen rahoituksen tason odotetaan säilyvän nykyisellä tasolla. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatujen tietojen mukaan ammatilliseen koulutukseen ei kohdistu leikkauksia ja kustannusten nousua tullaan kompensoimaan indeksikorotuksilla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö painottaa, että oppivelvollisuuskoulutuksessa olevien opiskelijoiden osalta turvataan oikeus riittävään lähiopetukseen, työpaikkaohjaamiseen sekä tarvittavaan oppimisen tukeen. Ammatillisen koulutuksen ja työelämän yhteistyötä vahvistetaan, jotta ammatillinen koulutus vastaisi paremmin työelämän tarpeisiin. Koulutuksen tarjontaa uudistetaan vastaamaan nykyistä paremmin työelämän tarpeisiin huomioiden venti- ja teollisuusalueiden tarpeet. Kpedun toiminta-alueella on merkittävä vientiteollisuuden keskittymä.

Edelleen OKM haluaa kehittää ja edistää jatkuvan oppimisen suunnittelua ja koulutustarjontaa. Tässä asiassa on tehtävä tiivistä yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa. Kpedun on aktiivisesti mukana uuden työllisyysalueen toiminnan käynnistymisessä. Työvoimapoliittinen koulutus ja sen rahoitus perustuu tarveharkintaan. Työllisyydenhoidon palvelut siirtyvät valtiolta kuntien yhteisille työllisyysalueille. Tässä uudistuksessa perinteiset työvoimakoulutuksen suunnittelu- ja hankintakäytännöt voivat uudistua. Valtion ja yhteiskunnan toiminnallisten rakenteiden uudistuessa Kpedun tulee tehdä aktiivista yhteistyötä hyvinvointialueen, työllisyydenhoidon alueen, kuntien ja kaupunkien ja työelämän verkostojen kanssa.

Merkittävä osa uusista valtion ohjaustoimenpiteiden vaikutuksista tulee selviämään vasta uusien säädösten ja lakien valmistumisen yhteydessä. Edellisellä hallituskaudella osa uusista valmisteluista tehtiin niin kiireellä, että koulutuksen järjestäjien kentän ääntä ei kuunneltu riittävästi esimerkiksi laajennetun oppivelvollisuuden lain kohdalla. Nyt uusia toimintamalleja ja sääntöjä on odotettavissa lyhytkoulutusten mahdollistamiseksi, aikuisille suunnatun koulutuksen toimintalogiikan/rahoituksen uudistamiseksi sekä rahoituksen kohdentamisessa koulutuksen järjestäjille. Johtopäätöksenä uuden hallitusohjelman toimeenpanosta voidaan todeta, että Kpedun tulee seurata aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön ja opetushallituksen valmistelemia uudistuksia sekä toimia tiiviissä yhteistyössä yhdessä ammatillisen koulutuksen verkostojen ja edunajajärjestöjen kanssa.

2.4 Aluekehittäminen ja projektitoiminta

Keski-Pohjanmaan maakuntastrategia ja -ohjelma kasvuohjelmineen ja osastrategioineen on Kpedun näkökulmasta keskeisin aluekehittämiseen liittyvä kokonaisuus. Kpedu on osallistunut aktiivisesti nykyisen maakuntaohjelman 2022-25 laatimiseen ja toimenpiteiden toteuttamiseen. Pidämme tärkeänä yhteisiin tavoitteisiin sitoutumista ja niihin vaikuttamista. Kpedun tavoitteena on olla jatkossakin merkittävässä roolissa alueemme kehittämisessä erityisesti niillä aloilla, joilla Kpedu on ainoa koulutuksen järjestäjä maakunnassamme. Työnjako ja yhteistyö keskeisten kumppaneiden kanssa on tärkeää, jotta aluekehittämisen resursseista saadaan lisää vaikuttavuutta. Maakuntastrategian lisäksi mm. Kokkolan kaupungin sekä työ- ja elinkeinoministeriön välisessä ekosysteemisopimuksessa linjataan strategisia painopisteitä ja keihäänkärkiä TKI-toiminnassa. Tärkeässä roolissa ovat myös kuntien ja elinkeinoyhtiöiden toiminta-alueemme elinvoima ja kehittämiseen liittyvät strategiat.

Maakuntaohjelmassa ja siihen sisältyvässä älykkään erikoistumisen strategiassa (ÄES) luodaan suuntaviivoja erityisesti EU:n rakenne- ja maaseuturahastojen varojen käytölle. EU-ohjelmakauden 2021-27 toteuttaminen ensimmäisten rakennerahastohankkeiden päätösten muodossa alkoi vasta elokuussa 2023. Viivästyksen aiheutti tälläkin kertaa rahoittajien tietojärjestelmien käyttöönoton ongelmat. ESR-ohjelman päätöksiä saadaan vasta marraskuussa ja ensimmäinen Maaseuturahaston haku avautui vasta syyskuussa. Kpedulle sisällöllisesti tärkeät teemat saivat kuitenkin jatkoa myös uudella ohjelmakaudella. Mm. osaavan työvoiman saannin turvaaminen, työelämän osaamisen uudistaminen, digitalisaatio, vihreä siirtymä/vähähiilisyiden edistäminen sekä yritysten kilpailukykyyn ja alueen elinvoimaisuuden edistäminen korostuvat tulevalla kaudella. Kpedulle tärkeä jatkuva oppiminen on yhtenä kantavana teemana uudessa ESR+ ohjelmassa. Oppimisympäristöjen ja ammatillisen koulutuksen vastaaminen tulevaisuudessa vaadittavaa osaamista ja ammattitaitoa näkyvät myös edelleen ohjelmien tavoitteissa. Maaseudun hankerahoituksilla edistetään mm. bio- ja kiertotaloutta, ilmastonmuutokseen vastaamista ja digitalisaation hyödyntämistä, ja voimme hanke-toiminnan avulla toimia alkutuotannossa edelleen uusimman tiedon välittäjän roolissa. Kokonaan uutena rahoitusinstrumenttina aikaisempien ESR-, EAKR- ja Maaseuturahastojen rinnalle on tullut ns. oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF), joka Suomessa kohdennetaan mm. turpeesta luopumisesta johtuvien haittavaikutusten lieventämiseen erityisesti luomalla uutta elinvoimaisuutta ja työpaikkoja vihreän siirtymän toimialoille. Edelliseen ohjelmakauteen verrattuna ESR-rahoitus vähenee puolestaan merkittävästi, mikä tulee korvata muilla rahoitusmuodoilla. Kokonaisuutena ottaen Keski-Pohjanmaan alueen EU-rahoitukset pysyivät kuitenkin aikaisemmalla korkealla tasolla.

Edellisen ohjelmakauden hankkeita saa toteuttaa korkeintaan vuoden 2023 loppuun saakka. Kpedu onnistui saamaan merkittäviä lisärahoituksia käynnissä oleviin hankkeisiin keväällä 2022. Kpedulle kanavoitui lisäksi EU:n komissiolta ylimääräistä koronatukea (ReactEU). Ohjelmakauden vaihtumisen yhteydessä onkin ollut poikkeuksellisen paljon EU-rahoituksia käynnissä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että vuonna 2023 päättyviä EU-hankkeita on paljon ja uusia hankkeita olisi syytä saada käyntiin kiihtyvällä tahdilla. Talousarviota laadittaessa Kpedulla oli käynnissä n. 40 ulkopuolista julkista tukea saavaa projektia, joista yli puolet oli rakenne- ja maaseuturahastojen EU-hankkeita. Hakuvaiheessa oli lähes 20 hanketta, joiden joukossa on laajoja EU-hankkeita. Projektitoiminnan euromääräinen toteutuma tulee olemaan vuoden 2023 osalta n. 2,8-3,0 M€:n tasolla. Vuoden 2024 osalta projektitoimintamme volyymiä on vaikea ennakoida, mutta pidemmän aikavälin tavoitteena tulee olla kestävä kasvu myös projektitoiminnan osalta. Tämä tarkoittaa resurssien lisäämistä kaikkiin projektitoiminnan vaiheisiin/osa-alueisiin ja myös toiminnan ulottamista koko organisaatioon ja kaikille aloille. Kpedun kaikessa projektitoiminnassa tulee olla yhteys perustehtäväämme eli ammatilliseen koulutukseen.

Kpedu on saanut vuosittain merkittäviä kehittämispanoksia Opetushallituksen ja OKM:n valtionavustuksista, joista tärkein on OKM:n strategiarahoitus-instrumentti. Valtionavustuksilla ja strategiarahoituksella olemme pystyneet toteuttamaan uudistuksia mm. tietojärjestelmien, toimintakulttuurin ja -prosessien uudistamisessa sekä henkilöstön kouluttamisessa. Valtionavustukset ovat tärkeitä alustoja myös kansallisten verkostojen yhteistyölle ja hyvien käytäntöjen levittämisessä. Uutena valtionavustusten rahoittajatahona on aloittanut Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA), jonka rahoituksella olemme voineet jo käynnistää mm. hoiva-avustajien koulutuksia. Kpedun valtionosuusrahoituksen ollessa täysimääräisesti käytössä on tärkeää pystyä hyödyntämään erilaisia hankerahoituksia jatko-, muunto- ja täydennyskoulutuksessa.

Kansainväliset hankkeet toimivat Kpedussa pääosin Erasmus+ - ohjelman rahoituksella. Vuosittain hankkeita on käynnissä noin 6-10. Haemme joka vuosi uutta KA1 liikkuvuushanketta, jonka tuella opiskelijamme ja henkilöstömme voivat toteuttaa mm. työssäoppimisjaksoja ja vierailuja ulkomaisiin kumppanorganisaatioihin. Uuden ohjelmakauden myötä tuki on käytettävissä myös globaalilla tasolla eli Erasmus+ ohjelmamaiden ulkopuolelle. Kpedu on myös aktiivinen vastaanottavan partnerin roolissa mm. hankevieraiden tai työssäoppijoiden jaksojen järjestävänä tahona. Erasmus+ KA2 -kehittämishankkeita on parhaillaan käynnissä neljä ja keväällä 2024 on tarkoitus hakea kahta uutta Kpedun koordinoimaa hanketta, sekä osallistua kumppanina 2-4 uuteen hankehakemukseen. Tämän lisäksi olemme mukana kahdessa suuressa kehittämissuunnitelmassa (COVE), joista saamme päätökset alkuvuodesta. Olemme myös partnerina suoraan komission rahoittamassa Eurooppa-Afrikan hankkeessa, joka päättyy keväällä 2024. Kpedu on jäsenenä useassa laajassa kansainvälisessä verkostossa. Verkostojen avulla saamme mm. uusia kumppaneita ja aina tuoretta tietoa ammatillisen koulutuksen kansainvälisyydestä.

2.5 Koulutusyhteistyö ja kumppanuudet

Koulutusyhteistyö muiden oppilaitosten kanssa ja Kpedun strategiset työelämäkumppanien kanssa solmitut kumppanuussopimukset mahdollistavat sekä yksilöiden valinnanmahdollisuuksia jatkuvan oppimisen periaatteella että koulutuksen järjestäjän toiminnan kohdentamista alueen ja työelämän tarpeiden kannalta oikeisiin toimenpiteisiin. Tiivis yhteistyö myös edistää alueen kehittymistä ja varmistaa erilaisen koulutustarjonnan osuvuuden resurssitehokkaasti.

Koulutusyhtymän toiminta-alueella toimii toisen asteen koulutuksen yhteistyöverkosto, johon kuuluvat alueen ammatillisen ja lukiokoulutuksen järjestäjät. Keski-Pohjanmaan liitto, Centria-ammattikorkeakoulu Oy, Yliopistokeskus Chydenius sekä perusasteen koulutuksen järjestäjät kuuluvat verkostoon asiantuntija- ja yhteistyökumppaneina. Verkoston tavoitteena on kehittää yhteistyössä laadukasta alueen toisen asteen koulutusta sekä vahvistaa jatkuvaa oppimista ja mahdollisuuksia joustaviin opintopolkuihin työelämä- ja jatko-opintovalmiuksien saavuttamiseksi. Vuonna 2021 uusitun Toisen asteen yhteistyösopimuksen mukaisesti verkoston toiminta perustuu kolmen toimintaryhmän, koulutuksen järjestäjien ylimmän johdon, rehtori/päällikkö ja opinto-ohjaajien ryhmien toimintaan. Verkosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa yhteistyöpäivään, joihin kutsutaan laajasti alueen nuorten koulutuksen ja/tai hyvinvoinnin piirissä toimivia tahoja. Tavoitteena on toteuttaa yhdistelmäutukintoja sekä kehittää opiskelijoiden nivelvaiheita perusasteelta toiselle asteelle ja sieltä korkea-asteelle tai työelämään. Yhteistyötä tehdään kuntien opetus- ja nuorisopalveluiden lisäksi mm. Soiten ja Ohjaamo Keski-Pohjanmaan kanssa.

Keski-Pohjanmaan ammattiopiston järjestämisluvan mukainen urheiluamis-toiminta toteutetaan pääosin Keski-Pohjanmaan liikunta ry:n (KepLi) koordinoimassa Urheiluakatemiassa. Tavoitteena on yhdistää urheiluvallmentautumisen toisen asteen ammatillisiin opintoihin.

Ammatillisen koulutuksen kehittämisessä korostuvat koulutuksen ja työelämän välisen vuorovaikutuksen merkitys ja yhteinen ennakointityö, ammatillisen koulutuksen työelämävastaavuuden parantaminen ja laadukkaan työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisääminen. Kpedun tavoitteena on edelleen vahvistaa työelämän kumppanuuksia ja luoda uusia menetelmiä alueemme työnantajien saamiseksi mukaan ammatillisen koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Vuonna 2022 nimettiin kahdeksan (8) alakohtaista työelämäfoorumia, joiden toiminta jatkuu edelleen ja siitä raportoidaan vuosittain johtoryhmälle ja hallitukselle.

Kpedu yhdessä Osuvakoulutus Oy:n kanssa on solminut kuuden (6) eri organisaation kanssa strategisen kumppanuussopimuksen, joiden tavoitteena on mm. tukea kumppaniorganisaation henkilöstön osaamisen kehittämistä ja rekrytointiprosessia, edistää koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja uusia toimintamalleja osaa- van työvoiman varmistamiseksi. Kumppanuussopimukset myös tukevat yhteistä ennakointityötä Kpedun, Osuvakoulutuksen ja työnantaja-asiakkaan kesken.

Keski-Pohjanmaan kansanopistolla toimii neuvottelukunta, jonka tavoitteena on edistää vapaan sivistystyön lain mukaista elinikäistä oppimista, tehdä tunnetuksi kansanopistotoimintaa ja mm. innovoida uusia hankkeita ja palveluita.

Maakunnallinen ja työhallinnon kanssa tehtävä yhteistyö on perustunut erityisesti yhteistyöhön työvoima- ja koulutustarpeen ennakoinnissa. Lisäksi koulutusyhtymällä on jäsenyys maakuntaliiton Osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle - neuvottelukunnassa. Osallistumme aktiivisesti kunnallisen työllisyydenhoidon kuntakokeiluun ja Kpedulla on paikka kuntakokeilun koordinaatioryhmässä. Koulutusyhtymä tekee yhteistyötä myös kampusalueen muiden toimijoiden kanssa sekä muiden lähialueen ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa. Laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämisluva tarjoaa mahdollisuuden tuottaa alueen työnantajien henkilöstölle tutkintoja ja tutkinnon osia myös niihin tutkintoihin, joihin Kpedulla itsellään ei ole järjestämisluvaa.

Koulutuksen järjestäjätasolla koulutusyhtymä on tiiviissä yhteistyössä valtion viranomaisten OKM:n, TEM:n, OPH:n, Kuntaliiton, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry:n, Skills-taitajatoiminnan ja Saku ry:n kanssa. Lisäksi Kpedu osallistuu jatkossakin aktiivisesti projektitoiminnan kehittäjäverkostoihin mm. aluekehitysrahastojen, maaseuturahaston sekä Opetushallituksen valtionavustusten kautta.

Keski-Pohjanmaa on ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kansainvälisissä vaihdoissa valtakunnan aktiivisimpia alueita ja Kpedulla on siinä merkittävä rooli. Kpedulta matkaa vuosittain noin 100 opiskelijaa ulkomaanjaksolle, tästä valtaosa toteutuu työpaikoilla tapahtuvana oppimisena. Viime vuosien aikana fyysisten liikkuvuusjaksojen rinnalle on kehitetty uusia tapoja kansainvälisyyden edistämiseksi, mm. virtuaalilyhteistyö ForeignFriends. Laajat oppilaitos- ja yrityskumppanuudet ja erilaiset ammatillisen koulutuksen kansainväliset verkostot takaavat laadukkaat ja monipuoliset kansainvälisyyden mahdollisuudet opiskelijoillemme ja myös henkilöstölle. Toimimme myös vastaanottavan partnerin roolissa. Se tarkoittaa mm., että vuosittain noin 50 ulkomaalaista opiskelijaa tekee harjoittelujakson opistollamme tai alueemme yrityksissä.

Henkilökunnan liikkuvuusjaksoja toteutuu vuosittain noin 80. Jaksojen tarkoitus voi olla esimerkiksi opiskelijoiden saatteleminen ulkomaanjaksolle tai uuden kumppanuuden käynnistäminen. Erityisesti hankematkat ulkomaille tuovat opetustoimintaan tietoa alan nykytilanteesta ja käytännöistä. Kansainvälisissä hankkeissa mm. vertailemme ja kehitämme opetusmenetelmiä ja ohjauksen toimintotapoja yhdessä kumppaneidemme kanssa. Kpedulla vierailee kymmenittäin ulkomaalaisten ammatillisten oppilaitosten henkilöstöä tutustumassa opistoomme tai hankekokouksiin osallistuen. Kpedu on vuosittain mukana useissa kansainvälisissä ammatillisen koulutuksen kehittäjäverkostoissa. Maahanmuuttajakoulutuksella on tärkeä rooli koulutus- ja työperäisen maahanmuuton ja työelämän tarpeiden näkökulmista.

2.6 Yhtymän jäsenkunnat

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymään kuuluu 11 varsinaista jäsenkuntaa ja 3 sopimuskuntaa. Jäsenkuntien asukasmäärät, laskennalliset vuosiopiskelijamäärät ja omistusosuudet ovat:

Jäsenkunta	Asukasmäärä* 31.12.2022	Opiskelijat** 2022	Peruspääoma 31.12.2022, €	Omistus-% 31.12.2022
Halsua	1 052	44	220 344,82	2,38
Kalajoki	12 335	232	284 991,30	3,08
Kannus	5 352	276	647 576,24	7,00
Kaustinen	4 198	170	724 841,47	7,84
Kokkola	48 006	2 585	4 539 407,25	49,08
Lestijärvi	695	16	74 437,03	0,8
Perho	2 653	119	403 845,24	4,37
Pietarsaari	19 207	233	1 264 219,55	13,67
Sievi	4 735	65	125 585,13	1,36
Toholampi	2 903	110	419 272,36	4,53
Veteli	2 946	115	429 248,00	4,64
Sopimuskunnat:				
Kruunupyy	6 405	80	28 995,26	0,31
Pedersöre	11 206	25	57 990,52	0,63
Vöyri	6 287	2	28 995,26	0,31
Yhteensä	127 980	4 074	9 249 755,84	100

3. STRATEGIA, ORGANISAATIO JA YHTEISET TAVOITTEET 2023–2025

3.1 Strategia 2021–2025 ohjelma

Koulutusyhtymän menestyminen edellyttää kasvua ja sitä tukevia toimintaympäristöstä johdettuja päämääriä. Uuden strategian keskeinen teema on kestävä kasvu ja kehitys. Vuosien 2021–2025 aikana tavoittelemme kestävä kasvua, mikä mahdollistaa toiminnan uudistamisen ja kehittämisen. Talouden ja toiminnan tasapainottamiseksi monipuolistamme erilaisten toimintatuottojen hyödyntämistä ja uudistamme rakenteitamme. Lisäämme ja vahvistamme palveluitamme opiskelijalähtöisesti työelämän tarpeisiin ja niitä ennakoiden. Kestävän kasvun strategia nojaa monialaiseen toimintaan. Kaikkia toimintojamme tulee kehittää ja uudistaa (koulutustoiminta, työelämäpalvelut, hankkeet, hallinto ja tukipalvelut) laadun varmistamiseksi sekä palvelukyvyyn ja ketteryyden lisäämiseksi. Uuden strategian taustalle ja lähtökohdiksi on määritelty yhteiset arvot, visio ja missio. Kpedulle on tärkeää, että arvot huomioidaan strategian taustalla. Kpedun arvot 2021–2025 on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 1. Kpedun arvot, visio ja missio 2021–2025 ja niistä johdettuja käytännön toimintaa ohjaavia periaatteita

- Asiakaslähtöisyys
 - Kuuntelemme asiakasta ja teemme kaikkemme vastataksemme asiakkaan tarpeeseen.
 - Palvelemme asiakasta joustavasti, positiivisesti ja ammattitaitoisesti.
 - Tarjoamme mahdollisuuden opiskella yksilöllisesti ja osaamisperusteisesti. Toiminnassamme korostuu ohjauksellinen ote.
- Uusiutuminen
 - Haemme aktiivisesti ja ratkaisuhakuisesti uusia kestäviä tapoja toimia.
 - Haluamme olla edelläkävijöitä ja luomme alueen menestystä.
 - Teemme tiivistä yhteistyötä työelämän ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa.
 - Edistämme yrittäjyyden kehittymistä ja huomioimme yrittäjyyskasvatuksen koulutussisällöissä.
- Yhteisöllisyys
 - Yhdessä olemme enemmän – jaamme tietoa ja välitämme kollegoistamme.
 - Pidämme kynnykset matalina – haluamme saada kaikkien panoksen toiminnan kehittämiseen.
 - Luomme yhdessä ja toisiamme arvostaen turvalliset oppimisympäristöt.
- Visio ”Kestävää kasvua, kehittävää kumppanuutta”
- Missio ”Tehtävämme on ammattiin ja työelämään kouluttaminen, oppimiseen ja hyvään elämään eväät antaen”

Kpedun koulutusalojen omaa substanssiosaamista elinkeinoelämän sektoreilta on vahvistettava. Tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakointia tulee tehdä varmistamalla oman henkilökunnan osaamisen ajantasaisuus sekä seuraamalla ja osallistumalla monipuolisesti sekä yhteiskunnallisiin että osaamisaloihin liittyviin ennakointiverkostoihin. Oma osaamisen ja asiantuntijuuden kehittäminen luo kestävä ja kehittyvän tieto- ja taitopohjan toimia ajanmukaisesti ja taloudellisesti ammatillisen koulutuksen osaamispalvelujen kehittämisessä ja tuottamisessa. Tämä tukee strategisten ratkaisujen tekemistä ja niihin sitoutumista.

Kestävän kasvun strategian tärkeimmät päämäärät voidaan jakaa sisäisiin ja ulkoisiin tekijöihin. Koulutusyhtymältä odotetaan palveluita erilaisille asiakasryhmille jatkuvan oppimisen strategian mukaisesti. Nämä ulkoiset odotukset kohdistuvat palvelukykyyn, erityisesti siten, että tärkeimpinä asioina strategian taustalla ovat sekä opiskelijoiden että työelämäasiakkaiden palvelut.

Yhteiskunnan ja toimintaympäristön muutokset nostavat kestävä kehityksen vaateet esille tulevaisuuden kannalta strategisina haasteina, mitkä on huomioitava laaja-alaisesti ekologiselta, sosiaaliselta ja taloudelliselta näkökannalta. Asiakaslähtöisten toimintatapojen tärkeys tulee korostumaan tulevaisuudessa. Edelleen

uutena painopisteenä odotetaan jatkuvan oppimisen palveluiden kehittämistä. Ulkoisiin palveluihin voidaan lukea myös koulutusyhtymän toiminta-alueen elinvoiman kehittäminen hankkeiden ja innovaatiotoiminnan avulla. Kehityshankkeissa yhteistyö elinkeinoelämän ja julkisen sektorin organisaatioiden kanssa muodostaa vahvan verkoston uusille hankkeille.

Strategian päämäärien toteuttaminen voidaan määritellä sellaisten muutostavoitteiden avulla, mihin pyritään toiminnassa vuoteen 2025 mennessä. Seuraavassa on esitelty keskeiset Kpedun ulkoisesta toimintaympäristöstä johdetut palvelutarpeet ja niitä edistäviä tavoitteita.

Taulukko 2. Toimintaympäristöstä johdetut palvelutarpeet

- Opiskelija- ja työelämäasiakkaiden palvelut:
 - Vetovoimaisten koulutusten kehittäminen
 - Yksilöllisten valintojen mahdollistaminen
 - Joustava ja asiakaslähtöinen toimintatapa
 - Työnantajien kuunteleminen ja hyödyntäminen koulutussisältöjen kehittämisessä
- Alueellinen elinvoimayhteistyö (kehittämisen- ja innovaatiotoiminta):
 - Innovaatioiden ja ideoiden rohkea edistäminen dialogissa yritysten ja aluekehittäjien kanssa
 - Työllisyyden edistäminen, uusien toimialojen työvoiman kouluttaminen
 - Alueen kannalta keskeisten toimialojen kehitysten ja tarpeiden ennakointi
 - Aktiivinen osallistuminen julkiseen keskusteluun ja tiedottamiseen elinkeinoelämän, yhteiskunnan ja koulutuksen ajankohtaisista asioista
- Jatkuvan oppimisen palvelut:
 - Uraohjauksen ja eri-ikäisten yksilöllisten koulutuspalveluiden kehittäminen
 - Yhteistyö yritysten kanssa kaikissa eri oppimisympäristöissä
 - Digitalisoinnin, (verkko-opintojen/oppimisympäristöjen), digipedagogiikan ja osaamisperusteisuuden kehittäminen
 - Ei-tutkintoon johtavien koulutustuotteiden kehittäminen ja toteuttaminen

Toimintaympäristön muutoksissa on huomioitava jatkuvasti myös koulutustoiminnan järjestämisen kannalta strategiset riskit ja niihin liittyvät kehityskulut, kuten esimerkiksi: rahoituksen riittävyys, kilpailu alueellisilla ja valtakunnallisilla koulutusmarkkinoilla, opiskelijahankinta, oppimisympäristöt, etätöiden tuomat muutokset, tilakysymykset ja opiskelijoiden arvomaailman kehittyminen. Kpedun toiminta-alueen kilpailukyvyyn kannalta on strategisesti huomioitava myös yhteistyön tiivistäminen muiden koulutustarjoajien kanssa ja joustavien siirtymien mahdollistaminen yksilöllisissä opintopoluissa.

Sisäiset toimintaprosessit – Toimenpiteet palvelutarpeisiin vastaamiseksi

Toimintaympäristön kehitykseen ja muutoksiin perustuvien palvelutarpeiden toteutus tehdään Kpedun toimintaa koskevien sisäisten tavoitteiden avulla. Seuraavassa on koottu yhteen keskeiset sisäistä toimintaa koskevat päämäärät ja sellaiset muutostavoitteet mihin niiden suhteen pyritään 2025 mennessä. Palvelut toteutetaan koulutusyhtymän sisäisen toiminnan avulla.

Taulukko 3. Sisäisen toiminnan kehitystarpeet

- Oppimisen, ohjauksen ja opetuksen edistykselliset toimintatavat
 - Sisäisten palveluprosessien sujuvoittaminen
 - Prosessien johtaminen (ydin- ja tukiprosessit)
 - Oppimisen ja osaamisen laadunvarmistus ja jatkuva parantaminen
 - Yksilöllisten opintopolkujen joustava toteutus
- Kestävä taloudenhallinta
 - Ennakoiva toiminnan ja talouden suunnittelu (sis. seurantajärjestelmät)
 - Digitalisointiin perustuvan opiskelun lisääminen
 - Palveluiden tuotteistus ja vakiointi (volyymin lisäys edellyttää skaalautuvuutta)
 - Rahoituksen monipuolistaminen

- Palvelukyky
 - Nopea ja oikea-aikainen reagointi työelämän kysyntään
 - Asiakaslähtöinen ajattelu eri näkökulmista
 - Sisäisten toimintojen hyvä yhteistyö ja palvelukyky
 - Henkilökunnan osaamisen ajantasaisuuden varmistaminen

Uuden strategiakauden tavoitteiden saavuttamiseksi henkilöstö on avainasemassa toiminnan kehittämisessä. Joustavuuden ja asiakaslähtöisyyden lisääminen ovat tavoitteita, mitkä edistävät sekä opiskelijoiden että työelämäasiakkaiden palveluita. Uudet toimintamallit rakennetaan prosessien johtamisella. Palvelukyvyn kehittämisen edellyttämä joustava ja monialainen toiminta määrittelee lähtökohdat organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistamiselle.

3.2 Strategian väliarviointi ja toteuttaminen vuosina 2024–2026

Vuosille 2021–2025 laaditun strategian toteutuminen arvioitiin elo-syyskuussa 2023. Strategiaan perustuvia konkreettisia toimenpiteitä määritetään yhtymäsuunnitelmaan perustuen sekä kolmen vuoden suunnittelu-kaudelle että vuosikohtaisesti. Seuraava valtuustokausi alkaa vuonna 2025, jolloin on tarkoitus laatia uusi strategia vuosille 2026–2030.

Strategian toteuttamisessa ja sen arvioinnissa huomioidaan erityisesti se, että Kpedun ensisijainen tehtävä on ammatillisen osaamisen tuottaminen ja kehittäminen oman toiminta-alueemme tarpeisiin. Toiminta-alueen työvoimapulan ratkaisemiseksi on strategisesti tärkeitä huomioida yritysten ja työnantajien osallistaminen opetussisältöjen ja toimintamallien kehittämiseen sekä yrittäjyyden edistämiseen.

Strategian väliarviointi alkusyksystä 2023 osoitti, että nykyisen strategian ydinkohdat ja päämäärät ovat edelleen ajanmukaisia. Strategian toteuttamiseen tulee lisätä konkreettisuutta ja selkeyttä toimenpiteiden tasolla. Palautetta saatiin henkilöstöltä, luottamushallinnolta ja sidosryhmittä. Väliarvioinnin tulokset käsiteltiin myös Kpedun omistaja- ja sopimuskuntien johtajien kanssa.

Toimintaympäristön muutosvoimia ja erilaisia tulevia kehityskulkuja kartoitettiin myös PESTE-analyysin avulla. Mahdollisuuksia tarjoavina muutostekijöinä nousivat esille mm. seuraavat asiat:

- Ekologia: Energiamurros, asuminen ja rakentaminen
- Poliittikka: Vihreä talous, erityisesti bio- ja kiertotalouden näkökulmasta
- Sosiaalinen: Maahanmuutto, monikulttuurisuus, yhteisöllisyys
- Teknologia: Automatisaatio, robotisaatio, interaktiivisuus, koulutusteknologia
- Talous: Jatkuva oppiminen, bio- ja kiertotalous, digitalisaatio, työn uudet muodot

Kokonaisuutena Kpedun toimintaa tulee tarkastella osana alueen ekosysteemien ja verkostojen kokonaisuutta. Ammatillinen koulutus on tiiviissä vuorovaikutuksessa työelämän ja elinkeinojen kanssa.

Seuraavat asiat ovat keskeisiä strategian toimeenpanon onnistumistavoitteita suunnitelmavuosina 2024–2026:

”Kestävää kasvua ja kehittävää kumppanuutta”

- Ennakointi ja tulevaisuustyöskentely
- Riittävän opetustarjonnan varmistaminen (oppivelvolliset, työikäiset jatkuvan oppimisen asiakkaat)
- Henkilöstön työhyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen
- Ulkoisten palveluiden ja asiakkuuksien hallinnan vahvistaminen
- Toimintasuunnitelmien laatiminen strategian toteuttamisen varmistamiseksi
- Koulutustarjonnan ja resurssisuunnittelun joustavan ja ennakoivan toimintamallin kehittäminen
- Tietohallinnon ja laadunhallinnan toimintakäytäntöjen kehitys ja vakiinnuttaminen
- Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen tavoitteiden määrittely ja toteuttaminen

3.3 Organisaatio

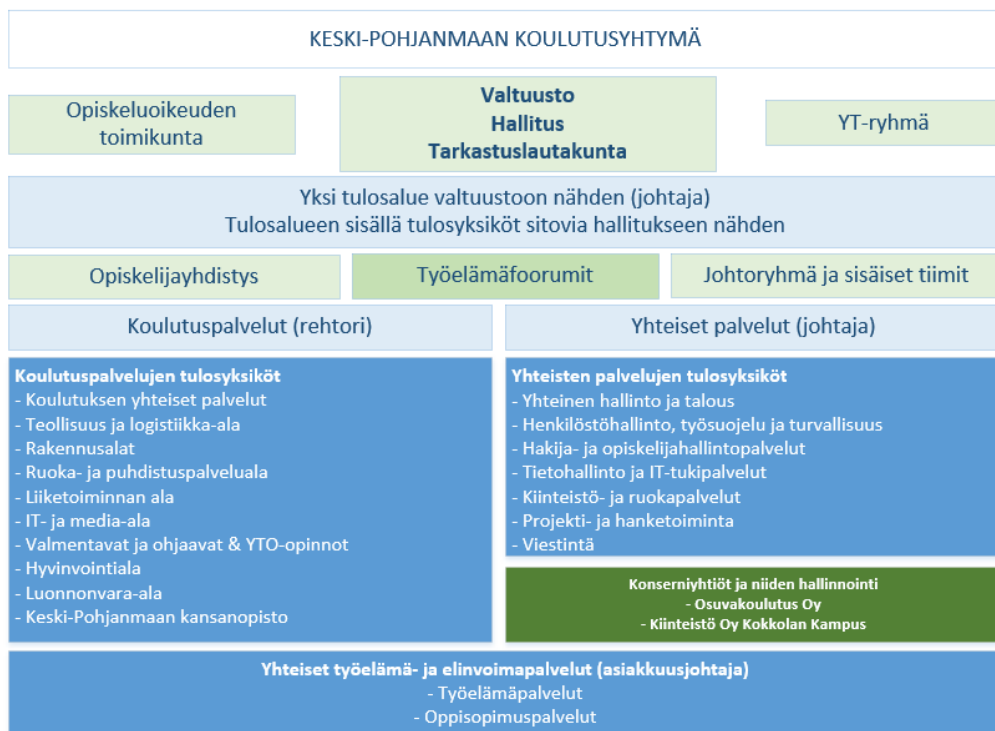
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän organisaation uudistamisesta 1.1.2022 lukien päätettiin yhtymävaltuustossa kesäkuussa 2021. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on sisäisen toiminnan, palvelukyvyn ja sujuvien prosessien kehittäminen siirtymällä yhteen tulosalueeseen. Organisaation uudistaminen on edellyttänyt hallintosäännön, toimintasääntöjen sekä laadunvarmistus- ja johtamisjärjestelmän päivittämistä.

Organisaation uudistamisen lähtökohdat perustuvat uuden strategian tavoiteasetantaan ja kehityskohteisiin. Organisaation ja johtamisjärjestelmän uudistamista on pohjustettu jo aiemmin 2020 toteutetun johtamisjärjestelmän arvioinnin avulla. Kehityskohteina johtamisen ja organisaation kehittämisessä on tunnistettu tarpeita prosessinomaisen toiminnan ja yhtenäisten johtamiskäytäntöjen kehittämiseen, johtamistyön yhdenmukaistamiseen, lähiesimiestyön parantamiseen, esimiesvastuiden ja –rakenteiden tasapainottamiseen, muutosjohtamisen taitojen kouluttamiseen sekä talous/kustannustietoisuuden kehittämiseen. Perusorganisaation muotoa, toimenkuvia ja tulosalueiden roolia on syytä tarkastella myös strategian väliarvioinnin tulosten perusteella vuoden 2024 aikana.

Työelämälähtöisyyden ja palvelukyvyn lisääminen edellyttää uudistamista sekä käytännön opetustyössä että johtamistehtävissä. Organisaatorakenteen uudistamisen strategisina tavoitteina on lisätä joustavuutta työelämälle suunnattujen palveluiden suunnittelussa, markkinoinnissa sekä toteuttamisessa. Ammatillisen koulutuksen laatustrategia 2030 sisältää keskeiset yleiset tavoitteet ja kehityskohteet mihin strategian ja organisaation uudistamisen avulla vaikutetaan: asiakaslähtöisyyden parantaminen, uudistumiskyvyn vahvistaminen, joustavuuden/reagointikyvyn kehittäminen, tietoon pohjautuvan johtamisen vahvistaminen, palveluiden tasaisen ja korkean laadun varmistaminen.

Johtamisessa ja tavoiteasetannassa korostuu avoimuus ja läpinäkyvyys niin, että luottamus toimijoiden välillä on korkea. Organisaatiouudistusta tuetaan myös tiedon johtamisella, tietojärjestelmien ja raportoinnin kehityksellä. Johtamisen ja organisaation uudistaminen selkeyttää tavoiteasetantaa talouden ja toiminnallisten tulosten suhteen.

Organisaatorakenne 1.1.2022

Kuva 4. Kpedun voimassa oleva organisaatio (yhtymävaltuusto 3.6.2021)

3.4 Opiskelijamäärän kehitys 2020–2025

Alla oleviin taulukoihin on opiskelijamäärät ilmaistu laskennallisina opiskelijavuosina. Vapaan sivistystyön mukaiset koulutukset on ilmaistu opiskelijaviikkoina ja muu maksullinen palvelutoiminta euroina, kaikki muut opiskelijavuosina.

Järjestämislupa an kuuluvat opiskelijavuodet	2021	2022	2023e	2024	2025	2026
Ammatilliset perustutkinnot	1 942	2 012	2 035	2 100	2 100	2 100
Ammatilliset perustutkinnot, oppisopimus	88	122	125	100	100	100
Ammatilliset perustutkinnot, työvoimakoulutus	158	142	115	150	150	150
Ammatillinen lisäkoulutus	146	190	175	150	200	200
Ammatillinen lisäkoulutus, oppisopimus	263	377	330	300	350	350
Ammatillinen lisäkoulutus, työvoimakoulutus	23	16	23	20	20	20
VALMA-koulutus/ TUVA-koulutus	45	51	57	50	50	50
Yhteensä	2 663	2 910	2 860	2 870	2 970	2 970
Järjestämislupa (tavoitteelliset opiskelijavuodet)	2 745	2 592	2 644	2 700	2 800	2 900

Muut opiskelijavuodet ja opiskelijaviikot	2021	2022	2023e	2024	2025	2026
Toisille koulutuksen järjestäjille myydyt koulutukset	15,9	21,1	20	30	35	35
Osuvakoulutus Oy:n järjestämät työvoimakoulutukset	54,9	58,1	65	70	70	70
Vapaan sivistystyön koulutukset opiskelijaviikkoina	8 920	9 967	8 659	9 000	9 000	9 000
Muu maksullinen palvelutoiminta (m€)	1,0	0,8	1,3	1,4	1,5	1,5

3.5 Henkilöstötavoitteet ja henkilöstömäärän kehitys

Suunnitelmakauden tavoitteet pohjautuvat strategiaan ja henkilöstöstrategiaan sekä strategian väliarvioinnin tuloksiin ja henkilöstöpalautteisiin. Tavoitteena on edistää yhteisöllisyyttä, kehittää henkilöstön osaamista ja edistää työhyvinvointia. Esihenkilötyö tukee toimintakulttuurin kehittämistä, vuorovaikutusta ja työn sujuvoittamista.

Henkilöstön hyvinvointia ja työtyytyväisyyttä edistetään työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Työhyvinvointia mitataan ja arvioidaan säännöllisesti sekä tarpeisiin reagoidaan kehittämistoimenpiteillä. Työura-johtamiseen luodaan toimintamalli. Turvallisuutta kehitetään jatkuvilla parannustoimilla. Henkilötasolla on käytössä yhtenäiset onnistumiskeskustelumallit. Suunnitelmakaudella selkiytetään tehtäväkuvia ja päivitetään työn vaativuuden ja työn suorituksen arviointimallit. Koulutusyhtymän toimipaikoissa henkilöstöllä on tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset oikeudet ja velvollisuudet.

Kokonaishenkilöstömäärän kehitys on riippuvainen koulutuksen volyymista ja käynnissä olevista hankkeista. Koulutusyhtymässä oli tarkasteluhetkellä 20.9.2023 yhteensä 442 työntekijää (ilman sivutoimisia), joista 81,2 % (359) oli vakituisessa palvelussuhteessa. Opettajien osuus koko henkilökunnasta oli 55,2 % (244). Naisten osuus henkilöstöstä oli 63,3 % (280). Koko henkilöstön keski-ikä oli tarkasteluhetkellä 49 vuotta ja vakituisen henkilöstön keski-ikä oli 50,5 vuotta. Yli 50-vuotiaiden määrä oli noin 52,7 % (233) ja yli 55-vuotiaiden määrä 38 % (168). Vuonna 2022 eläkkeelle jäi 13 henkilöä. Vuoden 2023 osalta 25.9. mennessä on eläkkeelle siirtynyt 8 henkilöä. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet verrattuna vuoteen 2022.

Talousarviovuodelle 2024 arvioitu henkilötöyvuosimäärä on 420, joka on samaa tasoa kuin vuodelle 2023 arvioitu henkilötöyvuosimäärä. Henkilöstömäärä on vuosien 2021–2023 aikana kasvanut, johtuen opetus- ja kulttuuriministeriön lisärahoituksesta ohjaavan opetushenkilöstön määräaikaiseen palkkaamiseen. Suunnitelmakaudella 2024–2026 henkilöstömäärän arvioidaan laskevan.

Henkilöstömääriä ja -rakennetta koskevat mittarit ja tunnusluvut vuosille 2024–2026 esitetään tarkemmin liiteosan 7.1 mittaritaulukossa.

3.6 Suunnitelmakauden yhteiset toimintapolitiikat

3.6.1 Johtaminen ja konsernitoiminta

Koulutusyhtymän tavoitteena on vahvistaa hyvän hallinnon toimintaperiaatteiden toteuttamista, joka tarkoittaa toimintarakenteiden ja -tapojen laadukkuutta, kokonaisvaltaista riskienhallintaa, sisäistä valvontaa ja arviointitoimintaa sekä konserniohjauksen toteuttamista. Koulutusyhtymän perustehtävä on ammatillisen koulutuksen järjestäminen jäsenkuntien puolesta.

Vuonna 2018 laadittu Konserniohje sisältää konsernitoiminnassa noudatettavat periaatteet. Konserniohje tarkistetaan hallintosäännön muutosten ja suositusmuutosten vuoksi alkuvuodesta 2024. Tilinpäätöksen lisäksi osavuositarkastuksissa raportoidaan koulutusyhtymän konsernitason toteutumat.

Kokonaisvaltaista konserni- ja riskienhallintaa toteutetaan asiantuntijalähtöisellä osallistumisella konserni- ja omistusyhteisöjen hallintoon. Koulutusyhtymän tavoitteena on aktiivisesti osallistua omistusyhteisöjen strategiseen, tulokselliseen ja taloudelliseen kehittämiseen sekä toimintaedellytysten parantamiseen.

Koulutusyhtymä omistaa konsernina yli 75 % omistuosuudella Kiinteistö Oy Kokkolan Kampuksen. Yhtiö omistaa kampushallin sekä yliopistokeskuksen kiinteistön. Lisäksi yhtiön kautta vuokrataan koulutusyhtymän omistamia tiloja mm. Ammattiopisto Luoville, Kokkolan kaupungille, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soitelle ja Osovi Koulutus Oy:lle.

Johtuen kilpailuneutraaliteettilainsäädännöstä koulutusliiketoimintaa toteutetaan Osovi Koulutus Oy:n kautta. Koulutusyhtymän omistuosuus yhtiöstä on 100 %. Konsernitason riskienhallinnan näkökulmasta koulutusyhtymä on myöntänyt omavelkaiset takaukset Kiinteistö Oy Kokkolan Kampuksen investointilainoihin.

Koulutusyhtymä on omistajana Centria-ammattikorkeakoulussa. Omistuosuus äänivaltaisista osakkeista on 18,5 %. Muut olennaiset omistuosuudet ovat: KOY Innogate 30,6 %, Kannuksen Tutkimustila Luova Oy 25 % ja Kiinteistö Oy Kannuksen Lemmikki 49 %.

3.6.2 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa normaalia jokapäiväistä työn tekemistä, jota tekee koko organisaatio. Vuoden 2023 lopulla saadaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päivitetty ohje valmiiksi, minkä jälkeen se perehdytetään ja jalkautetaan henkilöstölle ja erityisesti esihenkilöille.

Sisäinen valvonta on jatkuvaa toimintaa, jota tekee koko organisaatio. Esihenkilöille vastuutettuja sisäisen valvonnan keinoja ovat mm. laskujen hyväksyminen, toimivapaiden hyväksyminen ja työtehtävien mukaan tuoma työnjohtaminen. Henkilöstö osallistuu sisäiseen valvontaan mm. ilmoituksia tekemällä.

Riskienhallinta on sidottu toimintavuoteen alkaen tulevan vuoden suunnittelusta päättyen menneen vuoden toimintakertomuksiin ja raportteihin. ISO-järjestelmän mukaisesti riski tarkoittaa epävarmuuden vaikutusta tavoitteisiin nähden ja voi olla positiivinen (mahdollisuus) tai negatiivinen (uhka, vaara). Koko henkilöstö (ja osin jopa opiskelijat) osallistuu riskien kartoittamiseen ja tunnistamiseen, kun taas arvioinnista, analysoinnista ja johtopäätöksistä vastaavat esihenkilöt, palvelualueiden johtajat ja Kpedun johto. Riskienhallinnan vastuut on kuvattu hallintosäännössä, mutta osa siihen liittyvistä tehtävistä ja vastuista tulee työntekijän tehtävän/toimenkuvan myötä.

Koulutusyhtymän johtamis- ja toimintajärjestelmän tehokkuus on hallituksen ja johtavien viranhaltijoiden vastuulla. Johtamisjärjestelmä sisältää kokonaisvaltaisen riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja tuloksellisuuden arvioinnin menettelyt. Koulutusyhtymän sisäinen valvonta on se osa johtamista, jolla tunnistetaan, ennaltaehkäistään ja hallitaan riskejä. Sisäinen valvonta on johtamisen osa jokaisessa esimiestehtävässä. Se toteutuu systemaattisena johtamisjärjestelmänä koko organisaation läpi vietyä:

- tulosten määrittelynä ja tavoitteiden asettamisena, johdonmukaisena organisaationa
- järjestelmällisenä vastuun ja velvollisuuksien jakona sekä suunnitelmallisena tehtävien jakona
- tehokkaina laskenta- ja raportointijärjestelminä sekä tarkoituksenmukaisten apuvälineiden käyttönä.

Strategia, talousarvio ja yhtymäsuunnitelma ovat perusta sisäiselle valvonnalle. Laajempi strateginen arviointi ja suunnittelu tehdään noin neljän vuoden välein. Talousarvion ja yhtymäsuunnitelman laadinta tapahtuu vuosittain ja siinä arvioidaan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toimintokohtaiset tavoite- ja tulosneuvottelut käydään vähintään kerran vuodessa ja niiden kautta ohjataan ja seurataan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista.

Toiminnan onnistumista seurataan ja arvioidaan sisäisellä valvonnalla. Yhtymäsuunnitelman tavoitteiden toteuttamista seurataan neljännesvuosittain osavuosikatsauksilla. Osavuosikatsauksissa raportoidaan sekä taloudellisesta että toiminnallisesta näkökulmasta. Riskien arviointi tehdään vuosittain yhtymäjohtoon ja hallituksen toimesta. Taloudellista valvontaa tehdään lisäksi pääkirjaston tilivalvonnalla sekä ostolaskutusitoiden tarkastuksella. Hankintatoimi on yksityiskohtaisesti ohjeistettu ja kalustorekisteriä hoidetaan Primus-järjestelmän luetteloiden kautta. Toiminnallista valvontaa suoritetaan henkilöriskien arvioinnilla, päätösmenettelyn seurannalla ja tietojärjestelmien ajantasaisuuden seurannalla. Luottamushenkilöiden osalta käytetään erillistä sidonnaisuusrekisteriä sidonnaisuuksien ilmoittamista ja raportointia varten.

3.6.3 Henkilöstön yhteistoiminta

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä toimii yhteistoimintamenettelystä annettujen lakien ja suositusten mukainen yt-ryhmä, jossa on työnantajan edustus sekä tasapuolinen edustus kaikista henkilöstöjärjestöistä. YT-ryhmän tehtävänä on käsitellä henkilöstön asemaan liittyviä sopimuskysymyksiä sekä toimia tiedonvälityskanavana henkilöstön ja työnantajan välillä sekä käsitellä työsuojelu- ja turvallisuusasioita. YT-ryhmä toimii yhtymähallituksen alaisena.

Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa osallistua koulutusyhtymän toiminnan kehittämiseen ja antaa henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää koulutusyhtymän palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua. Yhteistoiminnassa korostetaan avointa vuorovaikutusta, osapuolten välistä luottamusta sekä esihenkilöiden ja työntekijöiden välisessä vuorovaikutuksessa päivittäin tapahtuvaa yhteistyötä.

Yhteistoimintamenettelyn asiapiiriin kuuluvat muun muassa ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat

- henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa ja palvelurakenteessa,
- palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla olennaisia henkilöstövaikutuksia, kuten ulkopuolisen työvoiman käytöllä tai liikkeen luovutuksella,
- henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia,
- henkilöstösuunnitelmiin, kuten henkilöstö- ja koulutus- sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma,
- periaatteita ja menettelytapoja, jotka koskevat henkilöstöhallintoa, työhönottoa, perehdyttämistä, tiedotusta, aloitetoimintaa sekä henkilöstön virkistys- ja työhyvinvointitoimintaa,
- taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Yhteistoimintamenettelyssä tulee käsitellä myös opintovapaalain 9 §, työterveyshuoltolain 11 § ja yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 4 ja 21 §:ssä tarkoitetut asiat. Välittömän yhteistoiminnan toteuttamisen muotoja ovat esimerkiksi onnistumiskeskustelut, palautteen antaminen, työpaikkakokoukset, tiedotustilaisuudet, koulutus- ja tiedotusluonteiset neuvottelutilaisuudet, osallistuminen kehittämisprojekteihin, laatu- ja tuloksellisuusryhmät sekä tiimitoiminta.

3.6.4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Naisten ja miesten välinen tasa-arvo on Suomessa keskeinen yhteiskuntapoliittinen tavoite. Sitä säätelee laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta (L 609/1986). Tasa-arvolakia täydennettiin vuonna 2005 (232/2005) ja viimeisin tasa-arvolain osittaisuudistus (1329/2014) tuli voimaan 1. tammikuuta 2015. Lain

tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös ennaltaehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Kaikilla tulee olla samat oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet niin työ- kuin yksityiselämässä ja muutoinkin yhteiskunnassa. Sukupuolten välinen tasa-arvo ei merkitse samanlaisuuden vaatimusta, mutta naisten ja miesten erilaisuus ei saa johtaa eriarvoiseen asemaan tai kohteluun yhteiskunnassa. Tarvitaan myös aktiivista toimintaa molempien sukupuolten koulutus- ja uravalintojen monipuolistamiseksi. Koulutuksen keskeinen tavoite on miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen kaikilla yhteiskunnan aloilla.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Lakia sovelletaan kaikkeen julkiseen ja yksityiseen toimintaan. Yhdenvertaisuuden edistämällä viitataan toimenpiteisiin, joilla pyritään ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumiseen käytännössä ja muihin verrattuna heikommassa olevien aseman parantamiseen tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi.

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä on tavoitteena edistää työntekijöiden ja opiskelijoiden tasa-arvoista ja yhdenvertaista kohtelua. Tavoitteena on myös auttaa Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä työskenteleviä ja opiskelevia tunnistamaan, arvioimaan ja tarvittaessa muuttamaan toimintatapojaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä tukevaan suuntaan. Tasa-arvon edistämällä on myönteinen vaikutus henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja ilmapiiriin. Kun työntekijät ja opiskelijat kokevat, että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti ja heidän työtään arvostetaan, se lisää viihtyvyyttä ja motivaatiota työyhteisössä. Oppilaitoksissa työskentelevien asenteet ja toimintatavat vaikuttavat myös opiskelijoiden arvomaailmaan ja käyttäytymiseen.

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tarkastellaan henkilöstöpoliittisessa tasa-arvosuunnitelmassa sekä opetustoiminnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma painottuu erityisesti palvelussuhteen elinkaaren eri vaiheisiin, palvelussuhteen ehtoihin ja palkkausta koskeviin asioihin. Opetustoiminnan tasa-arvosuunnitelmassa kiinnitetään huomiota tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen ja edistämiseen mm. opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa.

Koulutusyhtymällä on ohje epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja kiusaamisen ehkäisemiseksi ja käsittelyyn. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan mm. henkilöstökyselyllä ja opiskelijapalautteilla.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi suunnittelukaudella 2024-2026 painopisteitä ovat mm.:

- kehitämme työ- ja opiskeluympäristöjä sellaisiksi, että ne soveltuvat kaikille sukupuolille
- huolehdimme siitä, ettei työntekijä tai opiskelija joudu häirinnän tai ahdistelun kohteeksi
- kiinnitämme huomiota tasa-arvon- ja yhdenvertaisuuden toteutumista vaikeuttaviin asenteisiin
- hyväksymme ihmisten erilaisuuden luonnollisena ja yhteisöä rikastuttavana asiana
- kiinnitämme huomiota tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen urakehityksessä ja kouluttautumisessa
- edistämme tasa-arvoista palkkausta
- vahvistamme päätöksentekomenettelyn tasa-arvoisuutta, yhdenvertaisuutta sekä henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta
- käytössä on toimintamalli, joilla välittömästi puututaan epäasialliseen kohteluun, kiusaamiseen, häirintään tai ahdisteluun, jos sitä tapahtuu.

Tasa-arvoajattelu ja yhdenvertaisuus tulee olla näkyvä periaate kaikessa opetuksessa ja ohjauksessa. Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä oppimisympäristönä vaalii suvaitsevuutta, tasa-arvoista ja yhdenvertaista kohtelua sekä huomioi erilaiset opiskelijat.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisen tavoitteena on auttaa Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä työskenteleviä tunnistamaan, arvioimaan ja tarvittaessa muuttamaan toimintatapojaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä tukevaan suuntaan. Vastuu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain noudattamisesta työpaikoilla kuuluu työnantajalle, mutta vastuu tasa-arvo- ja yhdenvertaisesta käytöksestä ja toiminnasta kuuluu koko työyhteisölle.

3.6.5 Turvallisuus ja vastuullisuus

Kokonaisturvallisuus Kpedussa käsittää mm. työturvallisuuden ja työsuojelun (vastuuhenkilö turvallisuus-päällikkö), työhyvinvoinnin (vastuuhenkilö henkilöstöpäällikkö) sekä kiinteistöturvallisuuden ja vartiointin (vastuuhenkilö kiinteistöpäällikkö). Muita kehitettäviä turvallisuuden osa-alueita ovat pelastusturvallisuus, henkilöturvallisuus, toiminnan ja oppimisympäristöjen turvallisuus, kyberturvallisuus, väärinkäytösten ja poikkeamien hallinta, ympäristöturvallisuus sekä varautuminen ja kriisinhallinta. Työturvallisuuslain mukaisesti jokainen Kpedussa toimiva on vastuussa omasta ja toisen turvallisuudesta - vastuuhenkilöiden tehtävänä on luoda puitteet ja mahdollisuus turvalliselle toiminnalle sekä toimia asiantuntijana. Turvallisuustoiminnan tavoitteena on hyvinvoiva henkilöstö ja opiskelijat terveellisessä ja turvallisessa työ- tai oppimisympäristössä.

Turvallisuuden painopiste on ennakoinnissa: kehitetään toimintoja ja mittaristoa sekä toimintakulttuuria. Työsuojelun toimintaohjelmassa yksi tavoite vuosille 2022-2025 onkin turvallisuuskulttuurin kehittäminen. Vuonna 2024 yhtenä työsuojelun painopisteenä on työympäristön siisteyden kehittäminen. Siisti työympäristö parantaa turvallisuutta, sisäilman laatua ja viihtyisyyttä. Lean-ajattelun 5S (+S), joka joillakin aloilla on jo otettu käyttöön, on yksi mahdollinen työkalu työympäristön siisteyden ja järjestyksen ylläpitoon. Säännöllistä työympäristön tarkkailun käyttöön ottamista pyritään edistämään.

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymässä toimii YT-ryhmän alaisena viisijäseninen työsuojelujao. Työsuojelujaoon kuuluu neljä henkilöstön valitsemaa työsuojeluvaltuutettua sekä turvallisuus-/työsuojelupäällikkö. Jaoksessa käsitellään yleisiä kaikkia koskevia turvallisuusasioita. Työsuojelujao tekee tarvittaessa työnantajalle esityksiä työolojen parantamiseksi, työterveyshuollon kehittämiseksi sekä työsuojelukoulutuksen ja työnopastuksen järjestämiseksi. Lisäksi jaos osallistuu työkykyä ylläpitävän toiminnan järjestämiseen ja työsuojelutarkastuksiin. Turvallisuustoiminnan tavoitteet:

- turvallisuuskulttuurin kehittäminen
- ennakoinnin mittariston kehittäminen
- turvallisuusjärjestelmän (Pro24) kehittäminen
- jatkuvuus- ja valmiussuunnitelma.

Psykososiaalinen kuormitus on noussut työsuojelussa yhdeksi tärkeäksi huomioitavaksi asiaksi. Psykososiaalinen kuormitus liittyy kiinteästi henkilöstön työhyvinvointiin ja turvallisuuteen. Psykososiaalisen kuormituksen syiden selvittämisessä ja kuormituksen hallinnassa työsuojelu tekee yhteistyötä henkilöstöpalveluiden, esihenkilöiden, johdon ja tietenkin henkilöstön kanssa

Vastuullisuuden yhtenä osa-alueena on kestävä kehitys ja ympäristönsuojelu. Työsuojelun tuella ja toiminnalla pyritään edistämään ympäristöturvallisuutta, kemikaalien käsittelyn turvallisuutta ja jätteiden lajittelun tehokkuutta. Huomioitavia asioita ovat mm.

1. Ei päästetä kemikaaleja luontoon/viemäriin/ilmaan.
2. Jätteiden lajittelu, ei roskata, pidetään ympäristö siistinä.
3. Energian ja veden säästeliäs käyttö
4. Raaka-aineiden säästävä käyttö, käytetään mahdollisimman paljon ekologisia raaka-aineita, hankintojen minimointi.
5. Kierrättäminen, materiaalin käyttäminen loppuun
6. Koneiden/laitteiden korjaaminen (käyttäjän turvallisuus huomioiden!)

3.6.6 Ympäristötavoitteet ja kestävä kehitys

Kuntien ja kuntayhtymien tavoitteena on ympäristönäkökulman sekä ilmastotavoitteiden ja kestävä kehityksen edistäminen kansallisten ja alueellisten ohjeistusten ja suunnitelmien mukaisesti. Ympäristötavoitteet liittyvät vahvasti turvallisuuteen ja vastuullisuuteen.

Kestävä kehityksen edistämisen tavoitteena on opastaa ihmisiä niin, että heillä on kyky ja halu vaikuttaa kestävä tulevaisuuden rakentamiseen oman elämänsä eri vaiheissa ja rooleissa. Ammatillisen koulutuksen

osalta tavoitteena on, että jokainen opiskelija omaa tarvittavat tiedot, arvot ja taidot toimiakseen työelämässä, kuluttajana ja kansalaisena kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon elinkaarijajattelun periaatteet. Hän ymmärtää globaalit ympäristökysymykset. Ratkaisuihissaan hän pohtii eettisiä näkökulmia.

Kestävän kehityksen osa-alueet jaetaan ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyiden osa-alueisiin, jotka vastaavat myös vastuullisuuden ESG-tavoitteita (ympäristö, sosiaalinen, hallinto). Kestävä kehitys on otettu osaksi ammatillisten tutkintojen osaamistavoitteita.

Osaamisen tavoitteissa ja koulutusyhtymän toimintavoissa toteutetaan ekologisen kestävyiden mukaista toimintaa hankinnoissa, opetuksessa ja jätteen käsittelyssä. Tavoitteena on jatkaa ja edelleen konkretisoida Ekokampus esiselvitys-hankkeessa esille nostettuja kehittämistoimenpiteitä.

Taloudellista ja sosiaalisesti kestävä kehitystä toteutetaan työelämälähtöisen osaamisen tuottamisessa, opiskelijan joustavien ja yksilöllisten tutkinnon suorittamispolkujen mahdollistamisessa, osaamisen tunnistamisessa sekä elinikäisten ja elämänlaajuisten oppimisen tukemisessa. Tilojen käyttöasteiden seuranta ja tilankäytön tehokkuustavoitteet tukevat taloudellisen kestävyiden edistämistä. Uudet oppimisympäristöt pyritään rakentamaan niin, että kestävät toimintatavat ovat mukana arjen toiminnassa.

Sosiaalista ja kulttuurista kestävä kehitystä tukevat ympäristön turvallisuuden, terveellisyiden ja viihtyisyyden vahvistaminen, tasa-arvoisen toiminnan mahdollistaminen, opiskelijakyselyt, monikulttuurisen toimintaympäristön hyväksyminen ja ottaminen huomioon toiminnassa sekä syrjäytymisen ehkäisy. Myös työsuojeluorganisaatio tukee osaltaan tätä toimintaa.

Digitalisaation uudet mahdollisuudet, Lean-ajattelun mukaisten toimintamallien kehittäminen sekä yhteisöllisten toimintatapojen lisääminen tukevat kestävä kehityksen eri osa-alueita koko koulutusyhtymän toiminnassa. Koulutusyhtymässä pyritään myötävaikuttamaan henkilöstön osallistumiseen kestävä kehityksen koulutukseen.

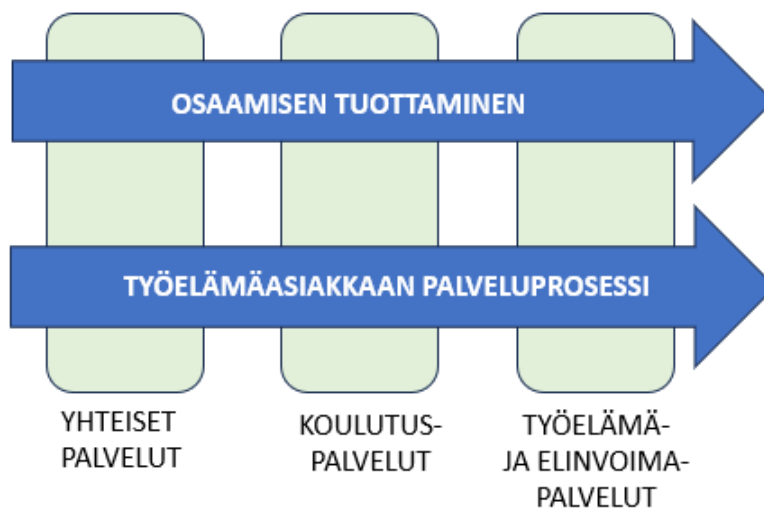
4. TALOUSARVION 2024 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2024–2026 PERUSTELUT

4.1 Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Talousarviovuoden tavoitteet on esitetty suunnitelmakauden tavoitteiden kautta, joilla tuetaan uudessa strategiassa sekä ulkoisen ja sisäisen toimintaympäristön muutoksen arvioinnin kautta määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista. Olennainen tulosnäkökulma on koulutusyhtymän taloudellisen liikkumavaran tasapainon saavuttaminen, tulopohjan vahvistaminen ja toimintojen kannattavuuden vahvistaminen.

Koulutusyhtymän taloudellisen tilan vahvistaminen korostuu talousarviovuoden ja lähivuosien tavoitteissa. Keskeisiä keinoja talouden vahvistamiseen ovat tulo-rahoituksen vahvistamisen lisäksi henkilöstöresurssien käytön tehokkuus, digitalisaation edistäminen koulutusyhtymän tilastrategia, missä kiinnitetään huomiota kiinteistöjen/tilojen vähentämiseen sekä kustannustehokkaisiin korjaus- ja rakennusinvestointeihin.

Uuden strategia vuosille 2021-25 perustuu toimintaympäristöstä johdettuihin palvelutarpeisiin, sekä niiden pohjalta määriteltyihin toiminnan kehitystavoitteisiin. Strategian tavoitteiden kuvaamisessa hyödynnetään tasapainotettua mittaristoa, missä huomioidaan henkilöstön, toimintaprosessien, asiakkaiden ja talouden sekä vaikuttavuuden näkökulma. Strategian toteuttamisen kuvaus perustuu ydinprosesseihin nojaavan toimintamallin esittelyyn.

Kuva 5. Kpedun palvelualueet ja ydinprosesseihin perustuva malli

Yhteiset tavoitteet talousarviovuodelle 2024

Asiakkaiden näkökulma	Toimenpiteet
Tavoite Asiakaslähtöisen toiminnan kehittäminen Työelämässä oppimisen osuuden kasvu Markkinoinnin ja viestinnän kehittäminen	Työnantaja-asiakkaiden palveluprosessin kehittäminen, kasvupainealojen työnantaja-asiakkaiden asiakaskuuntelut Ennakointityö työnantaja-asiakkaiden kanssa osaavan työvoiman saatavuuteen liittyen ja kumppanuussopimusprosessin kehittäminen Pedagogisen ohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisten tavoitteiden kehittäminen ja seuranta Opiskelijahyvinvoinnin edelleen kehittäminen tiiviissä vuorovaikutuksessa alueen palveluverkoston kanssa Työelämässä oppimista tukevan koulutussuunnittelun ja pedagogisten ratkaisujen kehittäminen, työelämässä oppimisen määrän lisääminen tutkinnoissa, joissa sitä vielä määrällisesti vähän. Työelämässä tapahtuvan oppimisen ohjaamisen laadun kehittäminen Työelämäpalauteprosessin edelleen kehittäminen Uusien jatkuvan oppimisen koulutusten kehittäminen koulutustarjonnan laajentamiseksi Työnantajille suunnatun ja räätälöidyn viestinnän vahvistaminen Monikulttuurisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävien hyvien käytäntöjen ja aiheiden tiedottaminen Jatkuvan oppimisen viestinnän vahvistaminen
Henkilöstön näkökulma	Toimenpiteet
Tavoite Yhteisöllisyyden edistäminen Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen Digitalisoinnin edistäminen	Vuorovaikutuksen edistäminen ja vaikuttamisen paikkojen luominen Yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen ja jatkuvan parantamisen käytännöt Tehtäväkuvien selkeyttäminen ammattiryhmittäin ja työtehtävinä Työrajohtamisen mallin luominen Osaamisen kehittäminen osaamiskartoitusten pohjalta Tiedolla johtamisen käytäntöjen kehittäminen Henkilöstön Digi-osaamisen vahvistaminen
Prosessien näkökulma	Toimenpiteet
Tavoite Opetuksen ja muun toiminnan monimuotoisuuden edistäminen Ennakoivan resurssisuunnittelun kehittäminen Ennakoinnin ja koulutustarjonnan toimintamallien uudistaminen	Monimuoto ja e-oppimisen lisääminen, verkko-opetuksen laajentaminen Uusien ja erilaisten toimintatapojen koulutus henkilöstölle Joustavuutta edistävien toimintamallien käyttöönotto Henkilöstön muutoskyvykkyyden vahvistaminen Opetustyön resursoinnin ja suunnittelun yhteismitallisuuden ja avoimuuden kehittäminen Ennakointi-hankkeiden aktiivinen tiedotus ja osallistava toteuttaminen Koulutustarjotin-prosessin käyttöönotto sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä
Talouden ja vaikuttavuuden näkökulma	Toimenpiteet
Tavoite Toimintatuottojen vahvistaminen Erilaisten toimintatapojen vaikuttavuuden arviointi Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen toimintaohjelma	Toimintatuottojen monipuolistaminen Hanketoiminnan toimintaprosessien uudistaminen, projektipäälliköiden työkalujen vahvistaminen Oppimistulosten seuranta ja jatkuva parantaminen Projektien tulosten arviointimallien vakiinnuttaminen Tulosityksiköiden tavoitteiden määrittelyn ja arviointikäytäntöjen kehittäminen Benchmarking-projektit muiden oppilaitosten ja organisaatioiden kanssa

4.2 Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024–2026 rakenne

Koulutusyhtymän strategia 2021–2025 ja uusi organisaatio hyväksyttiin valtuustossa keväällä 2021. Valtuustoon nähden sitovana on yksi sisäinen tulosalue. Yhtymähallitukseen nähden sitovana tasoina ovat yhteiset palvelut, koulutuspalvelut, työelämä- ja elinvoimapaalvelut, luottamushallinto ja rahoitus. Ammatillisen koulutuksen rahoituspäätös vuodelle 2024 saadaan vasta vuoden 2023 lopussa. Talousarvio on laadittu varovaisuusperusteella vuoden 2023 valtionosuusmitoituksen mukaisena varsinaisen järjestämisluvan 2.572 ja määräaikaisten lisäyksen eli 2.650 tavoitteellisen opiskelijan rahoitusperusteen mukaisesti. Toiminnallisena tavoitteena on saavuttaa noin 5 % lisäys järjestämislupaan, joka tarkoittaa noin 2.730 tavoitteellista opiskelijamäärää. Mikäli opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituspäätöksissä tulee olennaisia poikkeamia arvioidusta, vuoden 2024 talousarviota tarkistetaan.

Talousarvion laadinnan pohjana on ollut valtion talousarviossa esitetyt tiedot valtionosuusrahoituksesta, sisältäen 3,0 % indeksikorotuksen. Järjestäjäkohtaiseen OKM:n vuoden 2024 talousarvion perusrahoituspäätökseen sisältyvät maksuttoman toisen asteen II vuoden rahoitus. OKM:n erillispäätöksillä myönnetään strategiarahoitus. Koulutusyhtymän tulo-rahoituksen arvioidaan lievästi kasvavan vuosien 2022–2023 tasosta uuden EU-ohjelmakauden hankkeiden käynnistyessä sekä maksullisen koulutustoiminnan kasvaessa korona-pandemian jälkeen. Epävarmuutta vuosien 2024–2026 talouden arvioimiseen aiheuttaa Ukrainan sota, kansainvälisen talouden epävarmuudet sekä inflaatoriskit ja korkotason nousu.

Tulostavoitteeksi koko yhtymän osalta on vuodelle 2024 asetettu +/- 0,00 euroa. Taloussuunnitelmavuosien 2025–2026 tulostavoite on +200 t€ vuodessa. Kestävän kasvun tavoitteiden ohessa koulutusyhtymän tavoitteena on taloudellisen liikkumavaran tasapainoisuus. Ammatillisen koulutuksen reformi, valtionosuusrahoituksen leikkaukset ja investoinnit aiheuttivat vuosina 2015–2019 koulutusyhtymän talouden merkittävän heikentymisen. Taloudellinen tilanne on kohentunut vuodesta 2020 alkaen, mutta tilikauden säilyttäminen positiivisena ja taseaseman vahvistaminen vaativat edelleen talouden tasapainottamista suunnitelmakauden aikana. Talouden vahvistamisessa olennaista on tulo-rahoituksen kasvu, investointikyvyn säilyttäminen ja kokonaisvelkatason kasvun rajoittaminen enintään 25 m€ tasoon.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus vahvistetaan valtuustossa talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Esitys valtuustolle on, että tulosalueen sitovaksi määrärahaksi käyttötalouden osalta vahvistetaan tuloslaskelmaperusteisesti sisäinen/ulkoinen tilikauden tulos. Vuoden 2024 talousarvioehdotus ja taloussuunnitelma 2025–2026 esitetään valtuustolle vahvistettavaksi nettomenositovuudella.

Tulosalue	Valtuusto
Palvelualue/tulosityksikkö	Hallitus

Investointimenojen osalta valtuusto vahvistaa sitovaksi määrärahaksi talonrakennuksen nettomäärärahan siten, että sitovuustasona on olennaisten talonrakennushankkeiden aikataulu hankkeen käynnistymisen osalta. Yhtymähallitus vahvistaa talonrakennuskohteiden pääpiirustukset ja kustannusarviot valtuuston vahvistaman talonrakennuksen nettovuositulo-määrärahan puitteissa. Mahdolliset rakennusaikataulun muutokset käsitellään vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Irtaimen käyttöomaisuuden osalta kokonaismääräraha hyväksytään nettositovuudella, koska moniin hankintoihin sisältyy ulkopuolinen rahoitus. Lisäksi valtuusto vahvistaa tuloslaskelman ja rahoituslaskelman ohjeellisen taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Valtuusto päättää erikseen tuloslaskelman tilikauden tuloksen jälkeisistä eristä. Hallitus päättää muilta osin tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.

4.3 Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Koulutusyhtymän vuoden 2024 talousarviossa ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelmavuosina tavoitteena on tulopohjan vahvistaminen ja laajentaminen. OKM:n vuosittainen valtionosuusrahoitus pyritään saamaan nykyisen järjestämisluvan 2.572 vähimmäistasosta tarveperusteiseen yli 2.700 opiskelijan tavoitteellisen rahoitusperusteen tasoon.

Yhteistyössä Osuvakoulutus Oy:n kanssa tavoitellaan 1,0 – 1,3 m€ maksullisten koulutuspalvelujen myyntiä. Tämä edellyttää palvelujen tuotteistamista, verkkokoulutusten kehittämistä ja myös lisäresursointia. Maksullisen koulutuksen volyymin kasvattamisen haasteena on ollut alueen alhainen työttömyys, mutta suunnitelmakaudella yritysten rekryointitarpeet ja kunnallisen työllisyysalueen käynnistyminen tuovat uusia mahdollisuuksia.

Tavoitteena on saada kuluja edelleen pudotettua suunnitelmakauden aikana hallinto- ja palvelutoiminnan sujuvuutta uudistamalla ja kiinteistökuluja vähentämällä. Toisaalta vuosina 2013-2020 tehtiin henkilöstövähennyksiä, joten tuloperustan kasvaminen edellyttää myös uusia henkilöstörekrytointeja.

Vuosikate olisi kyettävä pitämään tasolla, jolla investoinneista johtuvat poistot sekä lainanlyhennykset kyetään kattamaan. Poistojen kasvua kompensoi investointivarausten käytön ansiosta poistoeron muutos. Vuosikate on pidettävä yli 3 milj. euron tasolla suunnitelmakauden aikana talouden sopeuttamisohjelman sekä rakenteellisten muutosten kautta. Suunnitelmakauden osalta tuloslaskelmat ovat viitteelliset, koska vuoden 2024 osaltakaan ei ole tarkkaa tietoa valtionosuusrahoituksen lopullisesta määrästä.

Tuloslaskelma, € (ulkoinen)	TP-2022	TA-2023	TA-2024	TS-2025 t€	TS-2026 t€	K% 24-23	K% 24-22
Toimintatuotot							
Myyntituotot	34 324 209	35 361 600	37 611 200	38 200	38 600	6,36	9,58
Maksutuotot	50 545	55 000	50 000	80	80	-9,09	-1,08
Tuet ja avustukset	4 013 015	2 934 800	2 567 600	3 100	3 500	-12,51	-36,02
Vuokratuotot	501 442	442 900	410 200	500	500	-7,38	-18,20
Muut tuotot	271 777	99 800	30 000	100	100	-69,94	-88,96
Toimintatuotot yhteensä	39 160 989	38 894 100	40 669 000	41 980	42 780	4,56	3,85
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-24 169 879	-23 885 600	-25 031 700	-25 500	-26 000	4,80	3,57
Palvelujen ostot	-5 461 252	-4 968 200	-5 496 300	-5 600	-5 700	10,63	0,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 138 606	-4 260 900	-3 988 000	-4 200	-4 400	-6,40	-3,64
Avustukset	-185 983	-117 700	-245 000	-120	-120	108,16	31,73
Vuokrat	-1 659 069	-1 576 100	-1 679 500	-1 600	-1 600	6,56	1,23
Muut kulut	-937 328	-700 800	-461 300	-700	-700		
Toimintakulut yhteensä	-36 552 118	-35 509 300	-36 901 800	-37 720	-38 520	3,92	0,96
Toimintakate	2 608 871	3 384 800	3 767 200	4 260	4 260	11,30	44,40
Korkotulot	50	0	0	2	2		
Muut rahoitustulot	7 175	7 900	4 200	8	8		
Korkomenot	-124 488	-367 900	-600 000	-760	-760		
Muut rahoitusmenot	-8 830	-5 300	-5 100	-10	-10		
Rahoitustuotot/kulut netto	-126 093	-365 300	-600 900	-760	-760	64,49	376,55
Vuosikate	2 482 778	3 019 500	3 166 300	3 500	3 500	4,86	27,53
Suunnitelmapoistot	-2 931 658	-3 184 700	-3 166 300	-3 300	-3 300	-0,58	8,00
Satunnaiset tulot	0	0	0	0	0		
Satunnaiset menot	0	0	0	0	0		
Tilikauden tulos	-448 880	-165 200	0	200	200		
Poistoeron muutos	188 210	163 300	161 100	180	180		
Varausten muutos	270 095	180 000	0	0	0		
Rahastojen muutos	218 015	80 000	30 000	50	50		
Tilikauden yli-/alijäämä	227 441	258 100	191 100	430	430		
TUNNUSLUVUT	TA-2022	TA-2023	TS-2024	TS-2025	TS-2026		
Toimintatuotot/kulut, %	107,1 %	109,5 %	110,2 %	111,3 %	111,1 %		
Poistot vuosikatteesta %	118,1 %	105,5 %	100,0 %	94,3 %	94,3 %		
Poistot, % (poistot/toim.tuotot)	7,5 %	8,2 %	7,8 %	7,9 %	7,7 %		

Yhtymän toimintakate osoittaa varsinaisen toiminnan tuloksen ennen rahoituseriä ja poistoja. Vuosikate eli yhtymän rahoitustulos ilmoittaa riittääkö kuntayhtymän tulo-rahoitus kattamaan investointitoiminnasta aiheutuvat käyttöomaisuuden poistot. Vuosikate siirtyy rahoitusosaan nettoinvestointien katteeksi. Rahoitusosan laskelmassa pitkäaikaisten saamisten ja lainojen muutoksella varaudutaan toiminnan rahoitukseen. Yhtymän talouden asemaa 2022-2026 kuvaavat tuloslaskelman tunnusluvut.

Vuosien 2022-2024 talousarviovertailuissa huomioitavaa on se, että vuoden 2023 henkilöstökuluja verrattuna edellisvuoteen alentaa ns. eläkeperusteisen tasausmaksun poistuminen kuntayhtymiltä, joka Kpedun osalta on ollut noin 500.000 € vuodessa. Taulukossa on ennakoitu arvio vuoden 2023 korkomenoista, joissa nousua on noin 200 t€ verrattuna alkuperäiseen vahvistettuun talousarvioon.

4.4 Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

Rahoitusosassa osoitetaan miten talousarvio ja tilinpäätös vaikuttavat kuntayhtymän maksuvalmiuteen. Rahoitusosa jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kuvataan varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirtaa, joka osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden nettoinvestointien rahoittamiseen. Toisessa osassa arvioidaan rahoitustoiminnan rahavirtaa, jossa olennaisia eriä ovat lainakannan muutokset. Varsinaisen toiminnan ja rahoitustoiminnan kokonaismuutos osoittaa koulutusyhtymän maksuvalmiuden muuttumisen. Taloussuunnitelmavuosien rahoituslaskelmassa lainanotto pyritään pitämään alle 25 m€ tasolla suunniteltujen investointien rahoittamiseksi. Osaan nykyisistä lainoista on mahdollista hakea lyhennysvapaata, mikäli yhtymän kassatilanne heikkenee suunnitellusta. Rahoitusta on tarkoituksena saada myös kiinteistöjen myynnin kautta. Lainatarve riippuu vuosikatteen toteutumisesta ja lopullisista investointipäätöksistä.

Rahoituslaskelma (1000 €)	TP 2022	TAE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan ja investointien rahavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 483	3 020	3 166	3 500	3 500
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Korjauserät	-58	28	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 779	-6 850	-5 000	-5 000	-7 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	318	0	0	0	0
Hyödykkeiden luovutustulot	154	20	0	0	0
Toiminnan ja investointien nettorahavirta	-2 882	-3 782	-1 834	-1 500	-3 500
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	6 000	5 000	5 000	6 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 571	-2 474	-3 442	-3 942	-4 088
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	94	500	500	500	500
josta lainasaamiset osakkuusyhteisöiltä	0	0	0	0	0
Rahoituksen nettorahavirta	1 523	4 026	2 058	1 558	2 912
Rahavarojen muutos	-1 359	244	224	58	-588
Rahavarat 31.12.	323	567	791	849	261
Rahavarat 1.1.	1 682	323	567	791	849

Rahoituslaskelman tunnuslukujen kehitys osoittaa, että varsinaisen toiminnan tulo-rahoitus ei riitä nettoinvestointien rahoitukseen. Lainanhoitokate ja tulo-rahoitus on vuosina 2020-2023 vahvistunut, mutta suunnitelmakauden 2024-2026 tuo epävarmuutta. Vuosikatteen tulisi olla tasolla, joka riittää lainanlyhennysten hoitoon suunnitelmakautena.

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2022	TAE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Investointien tulo-rahoitus, % (vuosikate/omahankintameno)	45,47 %	44,09 %	63,32 %	70,00 %	50,00 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6,9€	-10,2m€	-10,0m€	-9,8m€	-13,5m€
Lainakanta 31.12., m€	19,3m€	22,8m€	24,3m€	25,4m€	27,8m€
Lainanhoitokate	0,71	1,19	0,93	0,91	0,88
Kassavarat 31.12., m€	0,32m€	0,57m€	0,79m€	0,85m€	0,26m€
Kassan riittävyys (pv)	2,57pv	4,58pv	6,28pv	6,53pv	1,89pv

4.5 palvelualueiden tuloslaskelmat 2024 – 2026

Yhtymävaltuustoon nähdn koulutusyhtymän toiminta raportoidaan yhtenä tulosalueena. **Yhtymähallitukseen** nähdn talousarvio on sitova ja raportoidaan seuraavina kokonaisuuksina:

- Rahoitus ja rahastojen käyttö
- Luottamushenkilötoiminta ja toimielimet
- Yhteiset palvelut
- Koulutuspalvelut
- Työelämä- ja elinvoimapaalvelut
- Konserniyhtiöiden toiminta

Vuoden 2024 talousarvio on laadittu 1.1.2022 voimaantulleen organisaation mukaisesti. Aikaisempien vuosien organisaatorakenteen mukaiset kustannuspaikat on kytketty uuden organisaation osastorakenteeseen ja samalla historiatiedot linkittyvät. Samalla on selkiytetty toimintokohtaisuutta.

- Luottamushenkilötoiminta ja sisäiset toimielimet on koottu uudeksi osastoksi, jossa on kustannuspaikoittain eritelty organisaation mukaiset toimielimet (valtuusto, hallitus, tarkastuslautakunta, YT-ryhmä, työelämäfoorumit, opiskeluoikeuden toimikunta) sekä henkilöstön yhteistoiminta.
- Rahoituksen osastoon on koottu OKM:n valtionosuusrahoitus, korko- ja rahoituserät sekä kehittämisrahaston käyttö.
- Sisäisessä laskennassa vyörytetään koulutuksen toimialoille kk-kohtaisilla todellisilla toteutumilla VOS-rahoitus ja meno-osuudet, jotta tilastointiperusteita noudattaen nähdään toimialakohtaiset kustannus- ja kannattavuustiedot.

Yhteisiä palveluja kehitetään ulkoisten ja sisäisten asiakkuuksien sekä tiedolla johtamisen ja toiminnan kannattavuuden edistämisen näkökulmasta. Yhteisten palveluiden palvelualue muodostuu seuraavista tulosyksiköistä:

- Johtamispalvelut (luottamushenkilöhallinto ja sisäinen johtaminen)
- Yhteinen hallinto ja talous
- Henkilöstöhallinto, työsuojelu ja turvallisuus
- Hakija- ja opiskelijahallintopalvelut
- Tietohallinto ja IT-tukipalvelut
- Kiinteistö- ja ruokapalvelut
- Projekti- ja hanketoiminta
- Viestintä

Koulutuspalveluiden tehtävänä on tuottaa ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön järjestämislupien ja rahoituksen puitteissa eri ikäisille opiskelijoille työelämän tarpeiden mukaisia koulutuspalveluita. Kahdeksalla eri toimialalla opiskelijat voivat opiskella ammatillisia perustutkintoja (26) ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoja (34) tai niiden osia sekä tutkintoon valmentavassa TUVA-koulutuksessa, kansanopistolinjoilla tai vapaan sivistyksen kursseilla. Toimialat tuottavat palveluita myös Osovakoulutus Oy:lle. Palvelualue vastaa opinto-ohjauksesta, kansainvälisestä toiminnasta ja opiskeluhuollon koordinoinnista.

Palvelualue muodostuu seuraavista tulosyksiköistä:

- Koulutuksen yhteiset palvelut (hallinto, opiskelijahuolto, kansainvälisyys)
- YTO/VALMA
- Teollisuus ja logistiikka
- Rakennusalat
- Palvelualat (entiset Ruoka- ja puhdistuspalveluala sekä IT- ja media-ala)
- Liiketoiminnan ala
- Hyvinvointiala
- Luonnonvara-ala
- Keski-Pohjanmaan kansanopisto

Työelämä- ja elinvoimapaalvelujen palvelualue muodostuu seuraavista tulosyksiköistä:

- Työelämäpalvelut
- Oppisopimuspalvelut
- Konserniperusteinen yhteistyö Osovakoulutus Oy:n kanssa

Taulukko. Palvelu- ja osastotason tulot-/menot sekä henkilöstökulujen osuudet

Kpedu yhteensä (ulkoinen/sisäinen)	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	K%24-23	K%24-22
Toimintatuotot	36 611 763	38 124 375	39 942 493	39 406 700	41 307 700	4,8	3,4
Toimintakulut	-32 641 008	-35 334 453	-37 327 577	-36 021 900	-37 540 500	4,2	0,6
- josta henkilöstökulut	-22 116 369	-23 588 846	-24 157 297	-23 885 600	-25 031 700	4,8	3,6
Ylijäämä/Alijäämä	173 449	172 413	233 485	523 500	191 100	-63,5	-18,2
Osastot / palvelualueet	TP 2020	TA 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	K%24-23	K%24-22
Rahoitus							
Toimintatuotot	29 604 894	29 967 903	30 562 840	31 200 000	33 775 000	8,3	10,5
Toimintakulut	-42 384	-92 199	-68 167	-51 100	-50 600	-1,0	-25,8
- josta henkilöstökulut	0	-1 862	-662	0	0		
Ylijäämä/Alijäämä	28 121 898	29 840 116	30 403 038	31 079 600	33 154 200	6,7	9,0
Luottamushallinto ja toimielimet							
Toimintatuotot	100	-142	0	0	0		
Toimintakulut	-144 778	-143 319	-147 502	-144 700	-136 400	-5,7	-7,5
- josta henkilöstökulut	-120 419	-118 735	-114 189	-107 800	-105 200	-2,4	-7,9
Ylijäämä/Alijäämä	-144 678	-143 462	-147 502	-144 700	-136 400	-5,7	-7,5
Yhteiset palvelut							
Toimintatuotot	3 379 160	3 650 460	3 882 095	2 974 100	2 393 700	-19,5	-38,3
Toimintakulut	-13 249 318	-12 681 351	-13 352 813	-12 835 600	-12 565 950	-2,1	-5,9
- josta henkilöstökulut	-7 551 116	-6 858 329	-6 909 698	-6 242 600	-6 178 500	-1,0	-10,6
Ylijäämä/Alijäämä	-11 710 980	-11 017 097	-11 087 225	-11 831 900	-12 468 350	5,4	12,5
Koulutuspalvelut							
Toimintatuotot	3 474 860	4 118 231	4 834 019	4 765 600	4 562 300	-4,3	-5,6
Toimintakulut	-18 179 987	-21 417 986	-22 379 853	-21 773 200	-23 415 350	7,5	4,6
- josta henkilöstökulut	-13 938 913	-16 143 002	-16 562 429	-16 935 600	-18 187 300	7,4	9,8
Ylijäämä/Alijäämä	-15 220 992	-17 895 382	-18 219 063	-17 829 100	-19 562 650	9,7	7,4
Yhteiset työelämä- ja elinvoimapaalvelut							
Toimintatuotot	152 750	387 924	663 539	467 000	576 700	23,5	-13,1
Toimintakulut	-1 024 541	-999 599	-1 379 243	-1 217 300	-1 372 200	12,7	-0,5
- josta henkilöstökulut	-505 921	-466 918	-570 319	-599 600	-560 700	-6,5	-1,7
Ylijäämä/Alijäämä	-871 798	-611 763	-715 762	-750 400	-795 700	6,0	11,2

4.6 Talousarviovuoden 2024 sitovat määrärahat ja perustelut

Talousarvioehdotus vuodelle 2024 sisältää seuraavat erityismäärärahat ja perustelut, jotka esitetään hallituksen ja valtuuston hyväksyttäväksi:

- Talousarvioehdotus vuodelle 2024 on laadittu oletuksella, että opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän ammatilliseen koulutukseen ja vapaan sivistystyön valtionosuusrahoitus kasvaa indeksikorotuksen 3,0 % mukaisesti ja järjestämisluvan tavoitteellinen opiskelijamäärä on vähintään 2.650. OKM:n tulo-rahoitusperuste on siten 33,7 miljoonaa euroa.
- Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen kustannuksia maksetaan OKM:n rahoitusperusteen mukaisesti. Mikäli etuuksia laajennetaan, niin päätökset tehdään erikseen yhtymähallituksessa.
- Yhtymän investointiohjelman toteuttamiseksi sekä maksuvalmiuden rahoittamiseksi vuonna 2025 varaudutaan pitkäaikaisen talousarviolainan ottamiseen enintään 5,0 M€.
- Nykyisten talousarviolainojen osalta hyväksytään muuttamaan lainojen lyhennysohjelmaa siten, että vuodelle 2024 haetaan tarvittaessa lyhennysvapaata enintään 1,5 milj. euron lyhennysten edestä.
- Käyttöomaisuuden laskentaohjeiden mukaiseksi investointien aktivointirajaksi vahvistetaan 10.000 €.
- Vuoden 2024 aikana arvioidaan vuosille 2025-2026 suunnitellun investointiohjelman laajuus siten, että analysoidaan koulutusyhtymän tilikausien vuosikatteen ja rahoitusaseman kehittyminen sekä lainakan- nan enimmäistasot.

5. INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2024–2026

5.1 Toimitilat ja kiinteistöt

Toimitilat ja kiinteistöt muodostavat merkittävän osan koulutusyhtymän kiinteistä kustannuksista. Kiinteistöjen kokonaismäärää on viimeisen 10 vuoden aikana pyritty vaihteittain vähentämään. Tilastrategian mukaisesti Kokkolassa on luovuttu aiemmin Kauppapiston ja Kirkkolehdon sekä 1.6.2021 lukien Terveystien kiinteistöistä sekä alkuvuodesta 2023 Toholammin kiinteistöistä. Kokkolassa on myös purettu useita kiinteistöjä kuten Närvilänkatu 39 asuntola, Närvilänkatu 8:n C-siipi (ent. Sähkö) ja ok-talo. Auto- ja logistiikan rakentamisen yhteydessä v. 2022-2023 purettiin vanha auto-osastorakennus, jolloin tilojen kokonaismäärä lähes puolittui. Maakunnan alueella Perhon kiinteistö on myyty Perhon kunnalle. Samanaikaisesti rakennetaan myös uutta ja korjataan olemassa olevia tiloja.

Suunnitelmakaudella pyritään edelleen vähentämään kiinteistöjen kokonaismäärää niin, että koulutusyhtymän kiinteistöjen kokonaispinta-ala saataisiin alle 65.000 m² tasolle, ottaen huomioon toiminnan kasvu. Koulutusyhtymän käytössä olevien tilojen määrää on edelleen vähennettävä, koska koulutukseen kohdistuvat toiminnalliset muutokset, mm. työpaikalla järjestettävän koulutuksen lisääntyminen ja digitalisaation hyödyntäminen, muuttavat ja vähentävät tilantarvetta.

Pidemmällä tähtäimellä toteutuva investointiohjelma riippuu yhtymän tuloskehityksestä ja toiminnan laajuudesta. Lisäksi investointien toteuttamiseen voi vaikuttaa myös käytettävissä oleva rahoitus. EU:n ja Suomen tasolla on myös mahdollista uusia rahoitusratkaisuja. Näitä avautuvia rahoitusmuotoja pyritään hyödyntämään koulutusyhtymän investointiohjelmien toteuttamisessa.

Suunnitelmakauden 2024-2026 investointiohjelman kokonaiskustannukset ovat 17,0 m€, josta talonrakennuksen kohteiden osuus on 14,0 m€. Investointiohjelman tasoa on alennettu noin 2 m€ aikaisempien taloussuunnitelmakausien tasosta. vuosien Investointiohjelmassa vuosi 2024 on sitova, muut vuodet ovat ohjeellisia. Talousarviovuoden 2024 nettoinvestoinnit ovat yhteensä 5,0 m€. Suunnitelmakauden 2025-2026 investointiohjelman toteuttaminen on taloudellisesti haasteellinen. Mikäli koulutusyhtymän talouskehitys vuonna 2024 heikkenee, tulevien vuosien investointeja joudutaan uudelleenarvioimaan.

Vuosikunnossapidon ja ns. pienten kohteiden määrärahasi varataan 800.000 € vuodelle 2024 ja 350.000 € vuosille 2025-2026. Määräraha on tarkoitettu koulutusyhtymän omien kiinteistöjen kunnostamiseen ja yhtymähallitus päättää investointikohteista. Lisäksi varataan 150.000 - 200.000 € vuosittaisten rakennuskohdeiden suunnittelumäärärahavaraukseksi siten, että hallitus kohdentaa vuosittain kunnossapito-ohjelmassa molemmat em. käyttötarkoitukset. Määrärahat ovat yhteiset yhtymän kaikille toimipaikoille. Kiinteistöpalvelut vastaavat kaikista toimitiloista koskevista muutoksista, korjauksista, perusparannuksista ja uudisrakennushankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta yhteistyössä käyttäjän kanssa. Sama koskee myös nykyisten tai uusien tilojen vuokrausta.

Irtaimen investointien vuosittainen määrärahavaraus on 0,9 m€. Osakemerkintöihin varaudutaan 50 t€ määrärahalla ja maa- ja metsäalueiden ostoon 50 t€ vuosimäärärahalla. Koulutusyhtymällä on yli 500 ha metsätilaomaisuutta, josta tehdään arvioinnit myös mahdollisten myyntien osalta.

5.2 Irtaimen omaisuuden hankinta

Irtaimen omaisuuden hankintaan on varattu vuodelle 2024 yhteensä 0,9 M€. Irtaimen hankinnat ovat sekä korvaus- että uushankintoja. Hankinnat tehdään hankintalain ja yhtymähallituksen hyväksymän hankinto-ohjeen mukaisesti ja erityisesti hankinnoissa otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan kestävä kehitys, tuotteiden ja niiden pakkausmateriaalien ympäristövaikutukset ja kuormitukset sekä kierrätysmahdollisuudet elinkaaren aikana. Irtaimen hankintojen osalta käytetään tapauskohtaisesti leasing-rahoitusta, joka parantaa koulutusyhtymän kassavalmiutta.

5.3 Muut investoinnit

Osakemerkintöihin varaudutaan 50 t€ vuosittaisella määrärahalla ja maa- ja metsäalueiden ostoon 50 t€ vuosimäärärahalla. Koulutusyhtymällä on yli 500 ha metsätilaomaisuus, josta tehdään arvioinnit myös mahdollisten myyntien osalta.

5.4 Käyttöomaisuuden poistolaskentaohjeet ja poistosuunnitelman noudattaminen (ok)

Liikekirjanpidon säännösten mukaisesti käyttöomaisuus on arvostettava ja aktivoitava sen laskennallisen käyttöajan mukaan. Yhtymän käyttöomaisuuden laskentaohjeet ja poistosuunnitelma ovat yhtymäsuunnitelman liitteenä. Valtuuston päätöksen mukaisesti käyttöomaisuuden aktivointirajana on 10.000 euron (alv 0 %).

5.5 Investoinnit vuosina 2024–2026

Talonrakennuksen investoinnit on esitetty liitteessä nro 7.4. Valtuuston päätös on sitova talonrakennushankkeiden kohteiden ja vuosittaisen nettomäärärahan osalta. Mahdolliset rakennusaikataulun muutokset käsitellään vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Irtaimen omaisuuden hankintamääräraha käsitellään nettoperusteisesti. Tulosalueet yksilöivät irtaimen omaisuuden hankintasuunnitelman käyttösuunnitelmassa ja hankintapäätökset tehdään keskitetysti hallintosäännön mukaisesti.

Investointien suunnitelmallisuuden, aikatauluttamisen, kilpailuttamisen, päätöksenteon ja kirjanpidon käsittelyn selkeyden vuoksi investointien käsittely hoidetaan seuraavasti:

- talonrakennuskohteiden päätöksentekovastuu on yhtymän johtajalla, seurantavastuu kiinteistöpäälliköllä, vuosikunnossapidon kohteiden vastuut kiinteistöpäälliköllä ja irtaimen omaisuuden hankinnan vastuut talousjohtajalla,
- talouspalvelut konsultoivat yksiköitä hankintalain ja kilpailuttamisen noudattamisessa,
- tulosalueiden vastuulla ovat pääsääntöisesti käyttötaloushankinnat ja investointien päätös- ja kirjanpito vastuut ovat yhtymäpalveluissa,
- investointien toteutusta ja kirjanpidon seuranta selkeytetään yksilöidyllä ohjeistuksella.

Investointiohjelman rahoituksessa varaudutaan talousarviolainanottoon vuodelle 2025 enintään 5,0 M€ saakka. Mikäli koulutusyhtymän taloudessa tapahtuu heikentymistä, tulee investointiohjelmaa alentaa taikka esittää valtuustolle lisälainanottoa.

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Talonrakennus ja peruskorjaus						
Talonrakennusinvestoinnit	3 374 934	4 848 828	5 350 000	3 000 000	3 500 000	5 500 000
Suunnittelumäärärahavaraus	0	0	150 000	200 000	150 000	150 000
Kiinteistöjen kunnossapitoinvestoinnit	176 877	115 841	250 000	800 000	350 000	350 000
Tulo-osuudet	-994 111	-292 810	0	0	0	0
Yhteensä (sitova määräraha)	2 557 701	4 671 859	5 750 000	4 000 000	4 000 000	6 000 000
Muut investoinnit						
Maa-alueet	25 423	20 134	50 000	50 000	50 000	50 000
Osakkeet ja osuudet	139	1 360	50 000	50 000	50 000	50 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0	0	0	0	0	0
Tulo-osuudet	-562 589	0	0	0	0	0
Yhteensä (sitova määräraha)	-537 027	21 494	100 000	100 000	100 000	100 000
Irtain omaisuus (sitova, netto)	437 381	320 452	1 000 000	900 000	900 000	900 000
NETTOINVESTOINNIT	2 458 055	5 306 617	6 850 000	5 000 000	5 000 000	7 000 000

6. JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET

Jäsenkunnilta ei esitetä perittäväksi maksuosuuksia. Kuntien maksuosuuksista koulutusyhtymän menoihin määrätään perussopimuksessa. Perussopimusmääräyksiä sovelletaan seuraavasti:

Vanhan 31.12.1996 voimassa olleen sopimuksen mukaan kunnat osallistuivat investointeihin kaikkien oppilaitosten kuntakohtaisen 3 vuoden opiskelijakeskiarvon mukaisessa suhteessa. Pääosa näistä investoinneista syntyi 1.8.1995 nykyistä laaja-alaista kuntayhtymää perustettaessa. Nämä investoinnit ja lainat perittiin kunnilta 31.12.1996 jakoperusteen mukaisesti ja ne maksettiin loppuun 15.11.2003. Investointilainoihin liittyvät lainakorot perittiin oppilaitoskohtaisen 31.12.1996 jakoperusteen mukaisesti.

Perussopimuksen 1.1.1997 tarkistamisen mukaisesti kunnat osallistuvat investointeihin toimipaikkakohtaisen 3 vuoden kuntakohtaisen opiskelijamääräkeskiarvon suhteessa. Investointien periminen kunnilta perustuu valtuuston päätökseen tai erillisiin sopimuksiin. Yksittäinen kunta voi erikseen osallistua yksittäisen investoinnin rahoitukseen. Investointiosuudet lisäävät kuntien omistusta eli peruspääomaosuutta koulutusyhtymässä. Käytännössä uusien investointien rahoitusvastuu on siirtynyt kunnilta suoraan koulutusyhtymän vastuulle.

Talousarviovuodelta 2013 alkaen investointiosuuksia ei ole enää peritty, sillä Kiinteistö Oy Kokkolan Kampuksen (Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen toimitilat) osakemerkintää vastaava kuntaosuus 7 vuoden osalta on päättynyt vuonna 2012. Käyttötaloussuosuksina on peritty Teknologiakeskus KETEK Oy:n osakassopimuksen mukaista kuntaosuutta 5 vuoden aikana 2012-2016, jota vastaavaa osuutta on peritty myös aikaisempina vuosina 2000-2011.

Kuntien maksuosuudet (€)	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA2021-2023 TS2024-2026
Perussopimus / investoinnit						
Kampuksen peruspääomaosuus	0	0	0	0	0	0
Käyttötaloussosuudet						
KETEK-sopimus	100 000	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	100 000	0	0	0	0	0

7. TALOUSSUUNNITELMAN LIITTEET

7.1 Koulutusyhtymän mittarit

KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ	Toteutunut	Ennuste	Tavoite	Tavoite	Tavoite
Näkökulma/Mittari	2022	2023	2024	2025	2026
HENKILÖSTÖN UUDISTUMINEN JA TYÖKYKY - MITTARIT JA TUNNUSLUVUT					
Henkilötyövuodet yhteensä	413	420	420	420	420
Henkilöstömäärät 31.12.	438	440	430	430	430
- vakinainen henkilöstö	356	356	350	350	350
- määräaikainen henkilöstö	82	84	80	80	80
- opetushenkilöstö	250	252	250	250	250
- muu henkilöstö	188	188	180	180	180
Projektitoiminnan henkilötyövuodet	33	33	34	34	35
Henkilöstön sairauspoissaolot, päiviä/työntekijä (ope/muut)	11,8/13,4	8,0/10,0	8,0/10,0	8,0/10,0	8,0/10,0
Opettajien kelpoisuusmittari	88 %	90 %	95 %	95 %	95 %
Henkilöstön palaute (1-5): Kehitämme yhdessä toimintaamme	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70
Koulutuspäiviä/henkilö/vuosi (ope/muut)	4/2	5/5	5/5	5/5	5/5
Henkilöstön osallistuminen työelämäjaksoihin	0,0 %	2,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Henkilöstön kv-jaksojen lukumäärä	80	85	90	95	95
Työtapaturmien määrä/kalenteripäivät	13/85	0/0	0/0	0/0	0/0
Käydyt onnistumiskeskustelut (%)	60 %	80 %	100 %	100 %	100
OSAAMISEN TUOTTAMINEN - MITTARIT JA TUNNUSLUVUT					
Opiskelijamäärä, henkilöitä summa*	7 816	7 700	8 200	8 700	8 700
Opiskelijamäärät, ammatillinen*	5 359	5 400	5 500	6 000	6 000
Opiskelijamäärät, vapaa sivistystyö*	1 167	1 300	1 200	1 200	1 200
Opiskelijamäärät, muu*	1 290	1 000	1 500	1 500	1 500
Toteutuneet sijoittumiset ammatillisessa koulutuksessa	2 910,3	2 806,0	2 870,0	2 970,0	2 970,0
Suoritettut tutkinnot	1 069	1 150	1 236	1 300	1 300
Suoritettut tutkinnon osat	7 029	7 100	7 300	7 400	7 400
Valmistuneiden sijoittuminen työelämään (TK)	70,0 %	75,9 %	77,0 %	77,0 %	77,0 %
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (TK)	9,1 %	8,1 %	8,0 %	8,0 %	8,0 %
Valmistuneiden työttömyys (Reimari)	11,8 %	10,0 %	9,0 %	9,0 %	9,0 %
Opiskelijapalaute, aloituskysely (1-5) ja vastaus-%	4,40/33 %	4,41 /44 %	4,45/65 %	4,45/70 %	4,45/70 %
Opiskelijapalaute, päättökysely (1-5) ja vastaus-%	4,23/49 %	4,28 /52 %	4,35/70 %	4,35/75 %	4,35/75 %
Eronneet opiskelijat tutkintotav.*	524	500	450	400	400
Eronneet opiskelijat tutkintotav. (neg)*	307	300	200	175	175
HOKS-palaute (1-5)*	4,24	4,24	4,30	4,30	4,32
Erityisen tuen opiskelijoiden määrä*	747	700	700	700	700
Majoitetut opiskelijat*	396	400	400	400	400
Opiskelijoiden kv-liikkuvuusjaksot	74	85	100	110	110
ASIAKKUUKSIEN JA TYÖELÄMÄN KEHITTÄMINEN - MITTARIT JA TUNNUSLUVUT					
Asiakaspalaute: OPAL	4,40	4,3	4,4	4,5	4,5
Työpaikkapalaute (1-5)	4,80	4,30	4,4	4,4	4,4
Työpaikkaohjaajan palaute (1-5)	4,30	4,30	4,5	4,5	4,5
Työpaikkaohjaajan palautteen vastausprosentti	34,3 %	32 %	50 %	50 %	55 %
Koulutettujen työpaikkaohjaajien määrä	114		250	250	250
Työelämässä oppiminen yhteensä (määrä)	4 245	4 200	4 300	4 300	4 400
- josta koulutussopimukset (määrä)	2 845	2 520	2 580	2 580	2 640
- josta oppisopimukset (määrä)	1 400	1 680	1 720	1 720	1 760
Strategisten työelämäkumppanuussopimusten määrä	3	4	6	6	7
Osuva koulutus Oy:n liikevaihto	803 300	800 000	950 000	1 100 000	1 200 000
- josta Kpedun toimialojen myynti, %	88 %	90 %	80 %	80 %	70 %
TALOUS JA VAIKUTTAVUUS - MITTARIT JA TUNNUSLUVUT					
Järjestämisluvan mukainen rahoitus, ammatillinen koulutus	30 681 664	31 200 000	33 775 000	34 000 000	34 500 000
Järjestämisluvan mukainen rahoitus, vap. siv	1 258 614	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Käynnissä olevat projektit, lkm/milj. euro	65/2,9m€	55/2,9m€	50/3,0m€	55/3,2m€	60/3,2m€
Projektitoiminnan ulkopuolinen rahoitus (m€)	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7
Projektitoiminnan vipuvaikutus	9,5	9,5	7,0	7,0	7,0
Toimintatuotot	39 160 989	39 200 000	40 669 000	41 980 000	42 780 000
Toimintakulut	36 552 108	35 509 300	36 901 800	37 720 000	38 520 000
Vuosikate	2 482 787	3 019 500	3 116 300	3 500 000	3 500 000
Poistot	2 931 657	3 184 700	3 166 300	3 300 000	3 300 000
Toimintatuotot/-kulut	107,1 %	109,5 %	110,2 %	111,3 %	111,1 %
Toimintatuotot/henkilötyövuosi	94 821	93 333	96 831	99 952	101 857
Poistot toimintatuotoista	7,5 %	8,2 %	7,8 %	7,9 %	7,7 %
Poistot vuosikatteesta	118,1 %	105,5 %	101,6 %	94,3 %	94,3 %
Nettoinvestoinnit	5 306 617	6 850 000	5 000 000	5 000 000	7 000 000
Investointien tulo-rahoitus	45,5 %	44,1 %	63,3 %	70,0 %	50,0 %
Kassan riittävyys, pv (31.12./ka. kk lopussa)	2,6/3,2	4,6/20,0	6,3/30,0	6,5/30,0	1,9/25,0
Lainakannan määrä, m€	19,3	22,8	24,3	25,4	27,8
Toimitilojen määrä (k-m2) - omat kiinteistöt	67 932	62 000	62 000	62 000	62 000
Toimitilojen määrä (k-m2) - vuokratut tilat	7 585	7 500	7 500	7 500	7 500
Toimitilakustannukset, Kiiru (€)	5 388 993	5 450 000	5 500 000	5 550 000	5 600 000
Toimitilakustannukset % (€/toimintakulut)	14,7	14,5	14,0	13,5	13,0

7.2 Tutkintotarjonta vuonna 2024

Teollisuus ja logistiikka-ala, Ammattikampus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Ajoneuvoalan perustutkinto	Koneasennuksen ja kunnossapidon ammattitutkinto
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto	Kuljetusalan ammattitutkinto
Logistiikan perustutkinto	Prosessiteollisuuden ammattitutkinto
Laboratorioalan perustutkinto	Tuotantotekniikan ammattitutkinto
Prosessiteollisuuden perustutkinto	
Teknisen suunnittelun perustutkinto	
Rakennusalat, Ammattikampus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Pintakäsittelyn perustutkinto	Talotekniikan ammattitutkinto
Puuteollisuuden perustutkinto	Puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen ammattitutkinto
Rakennusalan perustutkinto	
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto	
Talotekniikan perustutkinto	
Ruoka- ja puhdistuspalveluala, Ammattikampus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Elintarvikealan perustutkinto	Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto	Ruokapalvelujen ammattitutkinto
Ravintola- ja cateringalan perustutkinto	
Liiketoiminnanala, Ammattikampus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Liiketoiminnan perustutkinto	Liiketoiminnan ammattitutkinto
Turvallisuusalan perustutkinto	Lähiesimiestyön ammattitutkinto
	Turvallisuusalan ammattitutkinto
	Erikoisammattitutkinnot
	Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto
	Liiketoiminnan erikoisammattitutkinto
	Turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinto
IT- ja media-ala, Ammattikampus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto	Media-alan ammattitutkinto *
Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto	Tieto- ja viestintätekniikan ammattitutkinto
	Erikoisammattitutkinnot
	Media-alan erikoisammattitutkinto *
Hyvinvointiala, Ammattikampus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto **	Hieronnan ammattitutkinto
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto
Välinehuoltoalan perustutkinto	Terveysalan ammattitutkinto
	Erikoisammattitutkinnot
	Hieronnan erikoisammattitutkinto
	Mielenterveys- ja päihdetyön erikoisammattitutkinto
	Vanhustyön erikoisammattitutkinto
Kansanopisto, Kälviä	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto	Vammaisalan ammattitutkinto
	Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto
	Media-alan ammattitutkinto *
	Erikoisammattitutkinnot
	Kasvatus- ja ohjausalan erikoisammattitutkinto
	Media-alan erikoisammattitutkinto *
	Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto

Luonnonvara-ala, Kannus	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Maatalousalan perustutkinto	Eläintenhoidon ammattitutkinto
Metsäalan perustutkinto	Maatalousalan ammattitutkinto
	Metsäalan ammattitutkinto
	Erikoisammattitutkinto
	Maatalousalan erikoisammattitutkinto
	Eläintenhoidon erikoisammattitutkinto
Luonnonvara-ala, Kaustinen	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Hevostalouden perustutkinto	Hevostalouden ammattitutkinto
Luonnonvara-ala, Perho	
Perustutkinnot	Ammattitutkinnot
Luonto- ja ympäristöalan perustutkinto	Erä- ja luonto-opastuksen ammattitutkinto

(*yhdessä IT- ja media-ala ja Kälviä, **myös Perhon toimipaikassa)

7.3 Yhdistelmä investoinneista vuosille 2024–2026

KESKI-POHJANMAAN KOULUTUSYHTYMÄ

INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2024 - 2026

Johtoryhmä 6.9.2023, 27.9.2023 ja 4.10.2023

Hallitus 14.9. ja 12.10.2023

Valtuusto 26.10.2023

esisuunnittelu

suunnittelu

rakentaminen

Sijaintikunta	Hanke ja toimenpide	Laajuus k-m²	Korjaus- tarve	Kustannus- arvio M€	Hankkeen nykytilanne	TA 2024	TS 2025	TS 2026	myöh	2024	2025	2026	myöh
Kokkola	Ammatikampus, A-osan, Auditorioisiven peruskorjaus (siirto 2025-2026)	1200	80 %	3,10	Tarveselvitys		1,60	1,00					
Nävilänkatu 8	Ei sisällä irtaimiston harkintaa ja käyttäjän harkintoja. Ei sisällä auditorion laajamittaista remonttia.												
Kokkola	Ammatikampus, F-osan, Hallintosiiven peruskorjaus (siirto 2026-2007)	600	80 %	1,20	Tarveselvitys				1,20				
Nävilänkatu 8	Ei sisällä irtaimiston harkintaa ja käyttäjän harkintoja												
Kokkola	Talopojoankatu 6, INTO-siiven peruskorjaus	2 000	60 %	3,00					3,00				
Talopojoankatu 6													
Kokkola	Talopojoankatu 6, VALO-siiven peruskorjaus	3 000	60 %	4,50					4,50				
Talopojoankatu 6													
Kokkola	Ammatikampus, Puualan oppimisympäristön peruskorjaus	600	70 %	0,70	Tarveselvitys		0,70						
Talopojoankatu 8B	Puuosaston teoriatiöiden ja sos.tiöiden peruskorjaus + puuvaraston laajennus												
Kannus	VE A: Kannus, metsä- ja maatalouskoneiden teoria ja huolto-opetusliiat (uudisrakennus)	1 500	100 %	2,50	Esisuunnittelu		0,70	0,80	1,60				
Ollikkalankatu 3	VE B: Metsä- ja maatalouskoneiden teoria ja huolto-opetusliiat. Peruskorjaus / muutostyö	1 000	80 %	1,8									
Kannus	Kannus, mitalioja (Nyk. Rantala asuntola puretaan pois tontilta)	300	100 %	0,90	Tarveselvitys			0,30	0,60				
Ollikkalankatu 3	Uudisrakennukset 4 kpl mitalioja + 1 kpl huoltorakennus. Toteutus esim. 3.vuoden aikajaksolla												
Kannus	Kannus, verstaarakennuksen, peruskorjaus	800	70 %	1,50	Tarveselvitys				1,50				
Ollikkalankatu 3	Peruskorjaus / muutostyö												
Kälvä	Kälvä, Päärakennuksen laajennus	1 300	100 %	2,50	Rakennusvaihe	2,50							
Opistokatu 1	Auditoriorakennuksen osittainen peruskorjaus	590	70 %	1,00		0,50	0,50	2,80					
Opistortie 7	Uusi asuntolarakennus	1 050	100 %	2,80									
Kaustinen	Kengityspajan laajennus	200	100 %	0,60	Tarveselvitys			0,60					
Raviradantie 36													
Merkitävät hankkeet	Yhteensä	14 140		26,10		3,00	3,50	5,50	12,40				
Suunnittelumäärärahaavaraus	Hallitus kohdentaa vuosittain kunnossapito-ohjelman yhteydessä, suunnittelun lisäraha v. 2025					0,20	0,15	0,15					
Pienet kunnossapitohankkeet	Hallitus kohdentaa vuosittain kunnossapito-ohjelmassa. Pienkohteisiin lisärahoitus v. 2024					0,80	0,35	0,35					
Hankkeet yhteensä						4,00	4,00	6,00					
									yht. 14,0 m€				
Irtaimen investoinnit	Irtaimistohankinnat (Sisältää rakennusinvestointien irtaimistohankinnat)					0,90	0,90	0,90					
Osakemerkinnät	Varaukset					0,05	0,05	0,05					
Maa-alueiden ostot	Metsämaa, tonttialueet					0,05	0,05	0,05					
KAIKKI YHTEENSÄ						5,00	5,00	7,00					
										Yht.			
										2024-2025			
										2024-2026			
										17,00			

7.4 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kuluvan pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

TASE-ERÄ	Omaisuuslaji	Arvioitu pitoaika	Poisto-menetelmä	Poistojen aloitusaika	Poisto%
Aineettomat hyödykkeet ja muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	20.0 %
	Palvelinlisenssit	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	33.3 %
	Muut ATK-ohjelmat	2 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	50.0 %
	Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	50.0 %
Rakennukset	Asuinrakennus (kivi, teräs)	30 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	3.3 %
	Asuinrakennus (puu)	20 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	5.0 %
	Opetus- ja hallintorakennukset (kivi, teräs)	30 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	3.3 %
	Opetus- ja hallintorakennukset (puu)	20 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	5.0 %
	Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	5.0 %
	Kasvihuoneet	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
	Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	6.7 %
	Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	6.7 %
	Putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	6.7 %
	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
Koneet ja kalusto	Henkilö- ja pakettiautot	4 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	25.0 %
	Linja- ja kuorma-autot sekä raskaat työkoneet	10 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	10.0 %
	Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	20.0 %
	Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	33.3 %
	Atk-laitteet, palvelimet	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	20.0 %
	Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto	Käyttöönotto	33.3 %
Muut aineelliset hyödykkeet	Maa-ainesten ottoapaikat		Käytön muk. poisto	Käyttöönotto	
	Turvesuot		Käytön muk. poisto	Käyttöönotto	
	Muut luonnonvarat		Käytön muk. poisto	Käyttöönotto	
	Arvo - ja taide-esineet		ei poistoaikaa		